

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšertov po dogovoru

PONEDELJSKI

# SCLOVENECE

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 40-01, 40-02, 40-03, 40-04 in 40-05. List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6. Poštni ček, račun. Ljubljana 16.650. Telefon št. 4001.

## Ob 70 letnici prvega slovenskega tabora

# Narodni tabor v Ljutomeru

Nad 10.000 Prlekov veličastno proslavlja 20 letnico Jugoslavije

Pomembne izjave notranjega ministra dr. Korošca o skupščinskih volitvah

Ljutomer, 28. avgusta. Za današnji dan se je vsa narodnozavedna Prlekija zbrala v Ljutomeru. Že v zgodnjih dopoldanskih urah, ko se je nad valovito pokrajino prebudilo sveže oprano jutro, so se po cestah vrstile dolge procesije ljudi, vsi namenjeni v starodavni Ljutomer. Železniška proga do Pragerskega nekako še ni veliko vedela za narodni tabor v Ljutomeru, od Pragerskega naprej pa so se skozi na vseh postajah vsipale velike množice v vozove in vlak popolnoma napolnile. Enako je bilo na progi iz Čakovca proti Ljutomeru, prav tako iz Prekmurja. Še bolj pa so se zgrinjale množice iz okoliških vasi na vozovih, kolesih, v pisanih narodnih nošah, na konjih, da je bil Ljutomer nekako pred 9 že pravo mravljišče veselega naroda iz Prlekije.

## Sprevod

Pred mestom se je vsa množica pod vodstvom rediteljev zbrala v sprevod in kmalu po 9 z godbami krenila proti mestu. Na čelu sprevoda je 28 krepkih fantov spretno krotilo lepe murpoljske konje z murskega polja, ki slove daleč po svetu po svoji iskrosti in lepoti. Nadvse lep je bil pogled na te ponosne jahače, ki so v svojih rokavih vtihteli zastave, konje pa so imeli lepo okrašene in oprane. Za njimi je prišla skupina kolesarjev na okrašenih kolesih, nato cel gozd praporov. Za tem uvodom je godba pripeljala dolgo procesijo fantov v krojih, za njimi so se po cesti belili lepi kroji deklet, nato mladcev in deklet, nato zopet godba, ki je pripeljala dolgo vrsto gasilcev. Dolga je bila tudi skupina ženskih narodnih noš, v samih nošah iz Ljutomeru in okolice. Morda je bil ta tabor v Ljutomeru prvi, na katerem ni bilo nobene peče ali avbe, ampak zgolj narodna noša krajev, v katerih je ljudstvo ohranilo svoje izročilo. Za njimi so stopali prijatelji narodnega gibanja v civilu, med njimi so bili fantje najmlajših let pa do mož, ki so že dosegli zrelo leta. — Sprevod je zaključilo sedem voz, na katerih so mladi fantje in dekleta simbolično ponazorili narodne običaje. Tu smo videli predice, zidanico, sušilnico lanu, voz ves okrašen z vinsko trto, nad njim pa značilen preleški klopoteč, ki daje izrazitost tej pokrajini.

Na trgu pred župno cerkvijo so se zbrali slavnostni gostje. Ko je prišel med nje minister za notranje zadeve g. dr. Korošec, ga je pozdravil prelat dr. Matija Slavič, majhne dekličice pa so pristopile k njemu in mu izročile sveže poljske cvetje.

Ves sprevod, ko je došel na Miklošičev trg pred farno cerkev, je burno in v neprestanem navdušenju pozdravljala slavnostne goste, kateri so sprevod opazovali z vzvišenega mesta. Najburneje so seveda pozdravljali notranjega ministra in voditelja slovenskega naroda dr. Korošca.

Po obhodu po mestu se je sprevod zbral na prostornem glavnem trgu in ga skoraj domala napolnil. Ko je prišel na trg dr. Korošec, je vsa množica vzvalovila v pozdravih in v mahanju z robcem ter vzklikala svojemu priljubljenemu voditelju in rojaku.

## Sveta maša

Nato se je pričela sveta maša, ki jo je daroval prelat dr. Matija Slavič, tudi preleški rojak. Najprej je imel pridigo, v kateri je v silno lepih besedah popeljal množico od taborov, ki jih je imelo izraelsko ljudstvo in v katerih je sklenilo večno zavezo z Bogom, do taborov, ki jih je prirejal slovenski narod, na katerih tudi goji svojo narodno zavest in se utrjuje v veri. Njegov govor je bil lepo zasnovan z mojstrstvom bibličista in človeka, ki ljubi svojo ožjo domovino in narod. Vsa množica je pridigarja poslušala v nemem molku z neprekinjeno napetostjo. Med sveto mašo je ves trg prepeval znane ljudske nabožne pesmi, da je bila vsa pobožnost prav prikupna in domača.

## Na slavnostnem odru

Po sveti maši so se slavnostni gostje zbrali na lepo okrašeni tribuni na pročelju trga. Ko je prišel na tribuno dr. Korošec, je zopet vsa množica prekipela navdušenja. Dekleta, ki so obstopila tribuno, pa so ga obsipala s cvetjem in

mladim klasjem. Ob njem so bili še na tribuni: zastopnik bana ljutomerski okrajni načelnik dr. Farinik, okrajni načelnik iz Murske Sobotne Bratina, okrajni načelnik iz Ptuj dr. Vidie, poleg teh še kanonik in dekan Weixel kot zastopnik lavantinskega škofa, predsednik mariborske Prosvetne zveze dr. Hohnjec, mariborski župan dr. Juvan, člana banskega sveta Stuhce in Bajlec, poveljnik gasilcev dr. Kuder, predsednik Zveze fantovskih odsekov dr. Žitko, predsednik Društva prijateljev Slovenskih gor dr. Murko, dekan iz Svetinj Bratušek, voditelj prekmurskih Slovencev župnik Klekl, poslanec dr. Klar, poveljnik orožništva v Murski Soboti kapetan Votovec, poveljnik orožništva v Ljutomeru podporočnik Milosavljevič, dekan Gomilšek in mnogo drugih krajevnih odličnikov.

## Tabor

Predsednik pripravljane odbora Rajh Jakob je najprej pozdravil vse odlične goste in poudaril, da ta tabor poteka ob 70-letnici prvega slovenskega narodnega tabora v Ljutomeru in ob 20-letnici ustanovitve države. Po teh besedah je godba zaigrala državno himno. Ob prvih zvokih so vsi na tribuni vstali, množica pa je himno poslušala odkritih glav.

Dragi moj narod! Danes ob proslavi dvajsetletnice naše ljube domovine in Jugoslavije slavimo obenem tudi 70 letnico prvega tabora na Slovenskem, ki je bil pri vas v Ljutomeru 9. avgusta 1868. Ljutomerskemu taboru je sledila isto leto in naslednja leta cela vrsta večjih in manjših taborov po vseh slovenskih pokrajinah. Tabori so bili mesta, na katerih je slovenski izobraženec prvič v zgodovini stopil v najbližji stik s slovenskim narodom ter se z njim razgovarjal in skledil o slovenskih vprašanjih. Tabori so Slovence izoblikovali in obenem razširili narodnostni program in narodno zavest zanesli v najširše narodne sloje. Ko so ravno na ljutomerskem taboru murpoljski in slovenjogoriški kmetje pritrjevali in vzklikali govorniku dr. Razlagu in ob navdušenju vtihteli klobuke, je prav slovenskih pisateljev Josip Jurčič, ki je bil tudi tukaj navzoč, dejal svojemu sosedu: »Led se že taja, sedaj smo na dobrem!« In tako je res bilo. Na ljutomerskem taboru in drugih taborih je ljudstvo sprejelo svoj narodnostni politični program in se zanj borilo vse do njegovega uresničenja.

In danes lahko rečemo, da je program slovenskih taborov uresničen, uresničen do zadnje točke, uresničen izključno od naših ljudi, uresničen v naši narodni državi Jugoslaviji. Sedaj, ko smo dobili v Ljubljani od sedanjega vladarja akademijo znanosti in umetnosti (burno pritrjevanje in vzkliki: Živijo!), bi lahko mirno stopili s političnega odra, če bi se ne bali, da nam drugi tega ne napravijo, kar smo mi pridobili.

Polni zaupanja in samozavestno gledamo v bodočnost. Tudi od zunaj nam sedaj ne preti nobena nevarnost. Z vsemi sosedi živimo v mirnem prijateljstvu. Sedaj je tudi Madžarska, s katero še niso vsa vprašanja razčiščena, stopila v krog naših prijateljev. Nam, hvala Bogu, ni treba dan za dnem trepetati, da bomo sedaj in sedaj napadeni, ampak lahko vsak večer mirno pričakujemo prihodnjega dne in opravljamo kot zavedni državljani svojo dolžnost. Naše hrabre, dobro oborožene in disciplinirane vojske nečem tu niti omeniti. Teža našega skozi in skozi varnega položaja mnogi ne znajo ali pa nočejo ceniti.

Mi pa danes tukaj na drugem ljutomerskem taboru lahko rečemo: Ta naša zemlja, katere narodno zavest je začel buditi prvi ljutomerski tabor pred 70 leti, ta zemlja naših dedov in pradedov bo ostala zemlja naših otrok in vnukov, bo ostala slovenska zemlja v jugoslovanski državi vekomaj! (Navdušeno vzklikanje: Tako je! Živijo Jugoslavija!)

Slovenska govornica, slovenska pesem, slovenska zavest bo živela vekomaj! Mi bomo ostali in hočemo ostati v svoji narodni državi Jugoslaviji vekomaj! (Ta del dr. Koroščevega govora je bil od besede do besede spremljan z navdušenim odobravanjem vse množice, da je trg valovil v vzklikih: Živijo kralj! Živijo Jugoslavija! Tako je! Živijo dr. Korošec!)

Popoldne so imeli zborovanja še drugi odseki, tako odsek za tisk, za misijone, »Pro Oriente«, socialni odsek. Tiskovni odsek je vodil g. Verschav e, misijonskega dr. Lambert Ehrlich, pri katerem je imel referat dr. Fajdiga, indijec Sassigaes pa je imel koreferat s posebnim ozidom na indijske razmere, ki jih ustvarjajo tamkajšnje kaste. Socialni odsek je vodil g. Schaus, odsek »Pro Oriente« dr. Czuby. — Ko so ti odseki končali delo, so se posamezne narodnostne zveze zbrale na svojih posebnih zborovanjih. Vsi Slovani skupaj pa so odšli na skupen sestanek, o katerem bomo še poročali.

Popoldne so imeli zborovanja še drugi odseki, tako odsek za tisk, za misijone, »Pro Oriente«, socialni odsek. Tiskovni odsek je vodil g. Verschav e, misijonskega dr. Lambert Ehrlich, pri katerem je imel referat dr. Fajdiga, indijec Sassigaes pa je imel koreferat s posebnim ozidom na indijske razmere, ki jih ustvarjajo tamkajšnje kaste. Socialni odsek je vodil g. Schaus, odsek »Pro Oriente« dr. Czuby. — Ko so ti odseki končali delo, so se posamezne narodnostne zveze zbrale na svojih posebnih zborovanjih. Vsi Slovani skupaj pa so odšli na skupen sestanek, o katerem bomo še poročali.

Nato je predsednik pripravljane odbora predlagal udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju in Nj. Vis. knezu namestniku, brzojavne pozdrave dr. Stojadinoviću, ministru dr. Kreku, lavantinskemu škofu dr. Tomaziću in banu dr. Natlačenju.

Vse brzojavke, zlasti pa prvi dve, so bile sprejete z nepopisnim navdušenjem in pozdravljanjem. Vsa množica na trgu je besedilo prvih dveh brzojavk poslušala z odkrito glavo, gostje na tribuni pa stoji. Nato je predsednik pripravljane odbora prebral čestitke, ki sta jih taboru poslala minister dr. Krek in lavantinski škof dr. Tomazič.

## „Govori dr. Korošec!“

Nato je prvi spregovoril ljutomerski župan Slavič, ki je v kratkih besedah v imenu Ljutomera pozdravil tabor. Za njim je predsednik pripravljane odbora Rajh stopil pred mikrofoni in s kratkimi besedami, kakor v povelju, povedal: »Govori dr. Korošec. Ko je dr. Korošec vstal s svojega sedela, mu je zaplapolala s trga na tisoče in tisoče robcev, dekleta so vsula proti tribuni cvetja in vzklikanja: »Živjo dr. Korošec! Živjo naš voditelj!« ni bilo ne konca ne kraja.

Ko se je navdušenje nekoliko poleгло, je dr. Korošec povzel besedo in izvajal:

Kakor je pred 70 leti naš kmet in naš obrtnik in naš delavec razumel svoje buditelje in jim viharo pritrjeval, tako smo prepričani, da nas bo tudi danes murpoljski in slovenjogoriški človek razumel ter se nadalje odkopal svoje slovenske govornice, svoje slovenske zemlje in svoje jugoslovanske države. (Tako je! Živijo!)

Kakor Srb ljubi svojo z junaško krvjo prepojeno zemljo in svojo govornico, kakor Hrvat z vsem ognjem svojega srca ljubi svojo lepo domovino in govornico, tako tudi mi Slovenci ljubimo svojo zemljo, svojo govornico, svoj narod, a vsi skupaj bodimo dobri in zvesti Jugoslovani! (Živahno odobravanje po vsem trgu, klici: Tako je! Živijo Jugoslavija! Živijo naš dr. Korošec!)

Gotovo je, da pričakujete danes od mene poleg patriotičnih in nacionalnih izjav tudi nekaj političnih izjav. Kakor veste, sem jaz kri iz vaše krvi, sin teh prelepih krajev okrog Ljutomera in nas veže že staro politično prijateljstvo in tovarištvo. (Veseli vzkliki: Živijo naš rojak! Živijo dr. Korošec! Živijo voditelj slovenskega naroda!) Mnogo bojev smo skupaj bojevali, mnogo zmag smo priborili za našo zastavo, hvala Bogu, premagani nismo bili nikdar. Tako nam Bog pomaga tudi v bodoče.

Kakor ste včeraj ali danes brali, se je v vladi izvršila mala rekonstrukcija, mala sprememba. Ta mala sprememba oseb ne pomeni spremembe programa. Smer naše vladne politike se ne bo spremenila. Mi ostanemo zvesti svojim programskim izjavam v senatu in skupščini in programu JRZ. (Veliko odobravanje, vzkliki: Živela JRZ!) Slovenska pesem bi rekla: Mi pa ostanemo kakor smo bili, enega srca, pa ene misli!

Bolj kakor za vladno rekonstrukcijo se politični svet sedaj zanima za nove volitve. Kdaj bodo nove volitve? Tako nas sprašujejo na vsak korak. Od-

krito in jasno povem: Vlada o tem še ni sklepala, nimamo še nobenega dokončnega sklepa. Zato so pa vse govornice o kakem trdnem postavljenem datumu brez vsake podlage. Kljub temu pa je čas, da že sedaj začnemo z delom za dober izid prihodnjih volitev. Mi se prihodnjih volitev ne bojimo, ampak že sedaj lahko postavimo prognozo za izid prihodnjih volitev. V vsej državi bo ponovno zmagala JRZ, na Hrvaškem bo tokrat še močna bivša HSS, vse druge stranke in pa stranke ostanejo, kakor se Srb izraža: »politična boranija«, droben ližolek, katerega bomo drugi pozabili. (Med množico na trgu vesel smeh.) Kdaj torej bodo nove volitve? Da volitve še ne bodo jutri, za to naj vam bo dokaz dejstvo, da vlada tudi še ni prinesla odločbe o volilnem zakonu, po katerem naj se prihodnje volitve. Res je, da je vlada obljubila nov volilni zakon, a se ni vezala na noben termin. Vsled tega bo morala vlada v prihodnji dobi odločiti o tem, ali že sedaj predloži senatu in narodni skupščini nov volilni zakon, ali pa svojo dano obljubo uresne na novi parlament.

Vse to so stvari, o katerih danes še ne moremo s točnostjo govoriti, a bližnja bodočnost bo prinesla jasnost tudi v ta vprašanja.

Mi pa se vrnimo k predmetu, s katerim smo začeli, k prvemu ljutomerskemu taboru pred 70 leti. Mi prosimo Boga: Bog nam daj in ohrani narodnega idealizma in duha, ki so ga imeli pred 70 leti naši očeti in dedi, in vsem bo šlo dobro.

Bog živi Ljutomer!

Bog živi zavedni narod murpoljski in slovenjogoriški!

Ko se je dr. Korošec umaknil z govorniškega odra, ga je zopet množica v nepopisnem navdušenju pozdravljala.

Za njim je govoril predsednik Prosветne zveze v Mariboru dr. Hohnjec, nato banski svetnik Stuhce, potem župnik Klekl. Za tem je nekoliko kratkih besed spregovorila kmetica v narodni noši gospa Koren iz Boreč pri Ljutomeru, ki je gosp. notranjega ministra in našega voditelja prosila, naj v imenu kmetijskih žen te pokrajine Nj. Vel. kraljici sporoči udanostne poklone. Poudarila je, da je slovensko žensstvo v teh krajih naše domovine nacionalno zavedno in da se v polni meri zaveda važnosti časa. Njen kratki, pa jedrnat govor je zbudil splošno pozornost in je bil deležen največjega odobravanja.

## Razhod

Nepopisno lepi pozdravi Prlekije svojemu največjemu sinu

S tem je bil dopoldanski del narodnega tabora zaključen in množica je ob sviranju godbe odšla »Hej Slovanci, nato pa se je pred tribuno pod vodstvom rediteljev razvrstila sprevod k odhodu. Sprevod je v istem redu, kakor je prišel, zopet odhajal mimo tribune in ponovno prirejal dolgotrajne ovacije dr. Korošcu. Z vozov so ga fantje in dekleta obsipavali s cvetjem in mu mahali z robci, vrste pa so ga pozdravljale z gromovitimi: Bog živi! Bili so to lepi prizori, ob katerih se je na najbolj naraven in nič prirejen način pokazalo, kako živa je zveza tega ljudstva s svojim voditeljem. Pokazalo pa se je tudi, kako trdno je voditelj dr. Korošec zrastle s to zemljo in s temi ljudmi, iz katerih je izšel. Ves trg z nad desetstisoč glav množico je bil ob njegovem imenu z njim vred ena živa celota, to je narod in njegov voditelj, in tega dejstva nihče, ki je bil v Ljutomeru, overiti niti skušal ne bo.

Ko se je množica na trgu že nekoliko razšla, je odšel s tribune tudi dr. Korošec in se počasi pomikal proti župnišću, katerega gost je bil. Med potjo so ga vedno obkoljevali prijatelji in znanci, samo zrel možje, pa tudi mladi navdušeni fantje, da je nekako samo po sebi dr. Korošec ponovno zašel na trg in se sprehajal. Obšel je tudi stojnice, na katerih so trgovci prodajali razno drobno blago za otroke. Dr. Korošec se je tudi ustavil in nakupil nekoliko daril za okoli stoječe otroke, ki so jih bili seveda silno veseli. Ljutomerski tabor je v vseh navzočih zapustil veličasten vtis.

# Slovenski bojevnik pri Kraljici miru

Odkritje spominske plošče pok. kuratu Francu Bonaču

Brezje, 28. avg.

Ko so se pred 20 leti vračali s front ljudje, ki so štiri leta preživljali strahote vojne, ko se je na polja, posejana s kostmi in namočena s krvjo, spet naselil škrlanček, zvesti tovariši trpinu za plugom, so se je v človeku, še vsem omotično od strupenega plina fosgena, porodila in kot orkan sprostila misel: nikdar več vojne! Ta misel, ki se je takrat sprostila, je postala temeljna ideja bojevniških organizacij, ki družijo po vsem svetu bivše tovariše iz strelskih jarkov in kavern. Danes, ko slišimo, da je vojna nevarnost baje preteča, ko imamo vtis, da nam od vesplovod za udarja duh po smotniku, je pomen pravih bojevniških organizacij velik in odgovoren, ki leži na njih, zelo pomembna. Saj je pričevanje teh ljudi, ki so preživeli vojne grozote, najbolj prepričevalen argument proti hujskačem na vojsko, ki hočejo pod raznimi krinkami spet pognati svet in nedolžno človeštvo v krvavi ples.

Delo naše Zveze bojevnikov priča, da se naši trpinji iz svetovne vojne dobro zavedajo poslanstva, ki jim je naloženo. Ena od prvih točk delovnega načrta naše Zveze bojevnikov, ki jo zvesto izpolnjuje že od svojega obstanka, je vsakoletni tabor bojevnikov pri Kraljici miru na Brezjah. Namen tega tabora je, da se bojevniški tovariši na tem nasvetejšem kotičku slovenske zemlje ob obujanju krvavih in žalostnih spominov ter ob vročih prošnjah Kraljice Slovencev znova in znova utrdijo v svojem mirovnem poslanstvu. — Zmerom manj jih je teh trpinov, ki prihajajo na Brezje, toda njihova mesta v organizaciji spopolnjuje mladina, od svedokov krvavega klanja v mirovni ideji vzgojena.

Letos nebo bojevniškemu prazniku ni bilo naklonjeno. Le snočnja gledališka predstava bojevniške igre »A njega nie, ki so jo pred več kakor dvatisočglavo množico na prostem res izvrstno podali člani bojevniške skupine iz Trbovelj, je potekla nemoteno. Danes pa je dež, ki ni prenehal niti za minuto, preprečil, da bi se bojevniško slavlje moglo vršiti na prostem. Toda kljub dežju se je zbralo k bojevniškemu taboru izredno krepko število slovenskih mož in fantov, katerih razpoloženja ni mogla motiti nobena stvar.

Ob 10 dopoldne je stopil v nabito polni cerkvi na leco bivši vojni kurat in sedanjí trnovski župnik Cegnar, ki je imel krasen cerkven govor o pomenu bojevniških taborov na Brezjah. Med mašo, ki jo je daroval predsednik Zveze bojevnikov g. Ratej, je vsa cerkev odmevala od krasnega ljudskega petja, ki ga je dovršeno spremljala godba »Sora« iz Svetij pri Medvodah pod vodstvom svojega popularnega kapelnika Franceta Dolnarja. Po maši so bile v cerkvi molitve za padle tovariše, med katerimi je bojevniški možki zbor pod vodstvom g. Juvana krasno zapel tri žalostinke »Usliši nas, Gospode, »Glejte, kako umira pravice« in pretresljivo žalostinko slovenskih bojevnikov »Oj Dobrodober. Iz sre vse množice se je dvigala pred oltar Kraljice miru iskrena prošnja molitve za mir na zemlji.

Nato se je množica podala na novo urejeni prostor pred cerkvijo, kjer je bila najprej blagoslovitev vsega preurejenega prostora in nato pa blagoslovitev in odkritje spominske plošče velikemu bojevniškemu apostolu pok. kuratu Francu Bonaču. Zalno slavnost je začela godba »Sora« s posmrtno koračnico, nakar je imel prvi pod-

# „Pax Romana“ na Bledu

Dan stanovskih odsekov

Bled, 28. avgusta.

Ob osmih zjutraj se je napolnila farna cerkev in k oltarju je pristopil kanonik iz Splita g. Piletič, ki je daroval sveto daritev. Cerkevni govor je imel duhovni vodja g. Gremaud, ki je poudaril, da mora naše delo za mir temeljiti v dejavnem katolicizmu in v močnih delih, ker le katoličani moremo prineseti svetlo pravi mir.

Dopoldne so napolnili zgradbo lepo urejene blejske šole, kjer so zborovala podtajništva v posameznih odsekih, filozofi, pravniki, medicinci in farmacevti. Zborovanje pravnikov je vodil dr. Stuyt, ki je dal sliko razmer v posameznih državah, v kakršnih se nahaja komunistično gibanje z vidika pravne ureditve države. V debati so nekateri govorniki dodali še podrobnejša pojasnila. Filozofsko sekcijo je vodil profesor Marakovič iz Zagreba, ki je dal tudi poročilo o katoliški hrvaški literaturi, o slovenski literaturi pa

je poročal dr. Jože Pogačnik. Medicinsko sekcijo je vodil p. Riqu e, ki je vsem zvežam kot vzor predstavil francosko medicinsko društvo »La Emec«. Farmaceuti pa so pod vodstvom Dubois a obravnavali svoja strokovna vprašanja v luči katoliške stanovske ideje.

Popoldne so imeli zborovanja še drugi odseki, tako odsek za tisk, za misijone, »Pro Oriente«, socialni odsek. Tiskovni odsek je vodil g. Verschav e, misijonskega dr. Lambert Ehrlich, pri katerem je imel referat dr. Fajdiga, indijec Sassigaes pa je imel koreferat s posebnim ozidom na indijske razmere, ki jih ustvarjajo tamkajšnje kaste. Socialni odsek je vodil g. Schaus, odsek »Pro Oriente« dr. Czuby. — Ko so ti odseki končali delo, so se posamezne narodnostne zveze zbrale na svojih posebnih zborovanjih. Vsi Slovani skupaj pa so odšli na skupen sestanek, o katerem bomo še poročali.

predsednik Zveze Rudolf Wagner krasen spominski govor o pokojniku. V vznesenih besedah je očrtal množično življenje tega velikega moža, ki je bilo eno samo žrtvovanje za bližnjega. Nato so odkrili spominsko ploščo, ki nosi napis:

»Prvemu klicarju, idejnemu vodji biv. voj. kuratu Francu Bonaču v trajen in hvalečen spomin — Zveza bojevnikov ob 20 letnici Jugoslavije 28. avgusta 1938.«

Sledilo je polaganje vencev. Krasen lovorjev venec z napisom »Svojemu idejnemu vodji« sta položila za osrednjo Zvezo bojevnikov Rudolf Wagner in Pepe Lončar. Vence so darovale tudi skupine bojevnikov Trbovlje, Kranj, St. Peter v Ljubljani, Naklo, Tržič, Škofja Loka in Dobropolje.

Bojevniški zborovanje se je zaradi dežja moralo vršiti v samostanski dvorani, kjer je toplo pozdravil vse navzoče predsednik Zveze bojevnikov Ratej. Pozdravil je zastopnika ljubljanskega župana in predsednika Legije koroških borcev g. polkovnika v pokoju Andrejko, kranjskega župana Česnja, zastopnika Zupanske zveze radovljiskega župana Resmana, zastopnika invalidske organizacije Tomca in Mirtiča in druge. Nato je prebral znanostno brzojavko vrhovnemu zapovedniku bojevnikov Nj. Vel. kralju Petru II., ki jo je anonično sprejela z burnim obdivljanjem. Godba je zaigrala državno himno. Z velikanskim navdušenjem so bile sprejete pozdravne brzojavke Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade dr. Stojadinoviču, notranjemu ministru dr. Antonu Korošču, vojnemu ministru generalu Milutinu Nediču, ministru dr. Kreku, banu dr. M. Natlačenju in škofoma dr. Rožmanu in dr. Tomažiču.

Z lepimi besedami je nato pozdravil zborovaje polkovnik v pokoju Andrejka, ki se je zavzel tudi za pravice vojnih žrtev, vdov in sirot ter posvetil tople misli pokojnemu tovarišu Bonaču. Za invalide je pozdravil zborovanje Tome, ki je poudaril složno sodelovanje obeh organizacij, bojevniške in invalidske. V imenu Zupanske zveze je s klenimi besedami pozdravil zborovalce radovljiskega župana Resmana, nato pa je spregovoril v pozdrav še zastopnik agilne skupine v Kranju Hani, ki je med drugim naglasil, da morajo biti bojevniški apostoli miru tudi med samimi Slovenci.

Izrpen in retorično dovršen govor je imel nato ravnatelj meščanske šole v Črnomlju g. Štrbenk, ki je govoril o temi »Bojevniška misel družbe vse sloje naroda«. Njegovim krasnim besedam je pazno sledila množica in ga sproti nagrajal z aplavzi.

O temi »Vojni spomeniki utrjujejo medsebojno tovarištvo« je govoril nato g. Zupanc iz Trbovelj, ki je nanizal poslušalcem lepe misli zlasti o spomeniku vsem padlim slovenskim vojakom na Brezjah.

Ob zaključku se je predsednik v toplih besedah spomnil med letom umrlega bojevniškega tovariša in bivšega vojnega kurata g. Kogejca, katerega spomin so navzočni počastili s slava klici!

Po končanem zborovanju so bojevniški zasedli brezjanske lokale, kjer se je razvila pristna tovariška zabava. Kljub dežju moramo vendar reči, da je bojevniški tabor prav lepo uspel.

## Nikoli več vojne ...!

### Turoben jubilej obljube pred 10 leti

#### Svarilo Amerike ob obletnici pakta Briand-Kellog

Washington, 28. avgusta. AA. (Havas.) Zunanji minister Cordell Hull je imel ob priliki 10 letnice podpisa Briand-Kelloggovega pakta govor, v katerem je med drugim dejal, da ob tem jubileju želi spomniti vse države, ki so podpisale ta pakt, da so s tem podpisom dale obljubo odreči se vojni kot sredstvu za doseg političnih namenov. Zunanji minister Hull je v svojem govoru naštel vse države, ki so podpisale Briand-Kelloggov pakt, ter poudaril, da niti ena teh držav nima pravice iti preko obveznosti, ki so jih dale s podpisom tega pakta. Od spoštovanja slovesne obljube, ki so jo pred 10 leti dale te države, bo zavisel obstanek sveta in vsega, kar je na tem svetu v bistvu lepega in pomembnega za življenje narodov in za njihov napredek.

### Svarilo Anglije

London, 28. avgusta. AA. (Havas.) V tukajšnjih političnih krogih komentirajo govor, ki ga je imel sir John Simon. Nasprotno mišljenju gotovih časopisov nihče ni pričakoval, da bo sir John Simon v svojem govoru podal nove obveznosti za Veliko Britanijo. V tukajšnjih političnih krogih posebno poudarjajo, da so imele izjave Simona v prvi vrsti ta namen, da angleški javnosti predložijo resničen in nevaren mednarodni položaj, ter da inozemstvu pokažejo, da Anglija ni popustila. Šele tedaj, ko bo angleška vlada razpolagala s točnimi podatki o razvoju pogajanj v Pragi, bo mogla odločiti še resnost položaja zahteva resničen opomin. Zelo verjetno pa je, da angleški ministri v primeru potrebe ne bodo javno izrekli nobenega opomina.

### Anglija zbira svoje brodovje na Severnem morju

Praga, 28. avgusta. TG. »Prager Tagblatt« poroča iz Londona: Na zelo skritem prostoru angleškega Službenega lista je bila priobčena objava ministrstva za vojno mornarico, na podlagi katere mora biti na dan, ko se bo v Nürnbergu v Nemčiji zbrala narodnosocialistična stranka k rednemu letnemu zasedanju, zbranih nad 40 vojnih ladij »Home Fleet« (vojno brodovje, ki se zadržuje na obalah Anglije in Škotske) v pristaniščih na Škotskem. Vojno brodovje mora tamkaj ostati dva polna meseca v polni pripravljenosti. Pri tej vesti se moramo spomniti, da je leta 1914 takratni mornariški minister Winston Churchill dal podobno povelje vojnemu brodovju, da bi s tem pritislil na nemškega cesarja Viljama, ki je grozil z vojno

ter da bi potegnil vse brodovje iz nevarnega Roka kavskega kanala in ga zbral na Škotskem, od koder ima mnogo bolj ugoden razgled po Severnem morju. Po objavi sedanjega mornariškega ministra bo že dne 6. septembra odplulo močno brodovje pod vodstvom oklopnice »Nelson« v pristanišče Invergordon, v kratkih presledkih pa pridejo v pristanišče Eosythe še nosilec letal in številne torpedovke in podmornice. Uradno pravijo, da je premikanje angleškega brodovja v zvezi z vajami, ki jih bo vojno brodovje Home Fleet izvedlo v škotskih vodah.

### Dogodki v Pragi

Praga, 28. avgusta. AA. (Stefani.) Glavni sodelavec lorda Runcimana Gwatkin, ki se je sinoči s svojim lastnim letalom vrnil v Prago, se je takoj razgovarjal z lordom Runcimantom ter mu poročal o svojih londonskih razgovorih. Povedal mu je, kakšno stališče so zavzeli angleški merodajni krogi o mednarodnem položaju.

Praga, 28. avgusta. AA. Uradno poročilo, ki je bilo danes izdano, pravi, da se češkoslovaška vla-

da z nenavadno vneto bavi z vprašanjem narodnih manjšin, veliko pozornost pa je prav tako tudi posvetila ukrepom za zimske pomoči posebej v onih obmejnih krajih, ki so pretrpeli zaradi vremenskih nezdod mnogo škode in ki preživljajo gospodarsko krizo.

### Horthy se je vrnil

Nürnberg, 28. avgusta. AA. (Stefani.) Včeraj je bila prirejana velika parada nemških čet na čast madžarskemu regentu Horthyju. Snóči so regent Horthy, njegova soproga in spremljevalci zapustili Nürnberg in odpotovali na Madžarsko. Ogromna množica ljudstva je priredila madžarskim visokim goslom dolgotrajne in priske ovacije.

Linž, 28. avgusta. AA. (DNB.) Madžarski kraljevski namestnik Horthy in njegova soproga, sta obiskala danes zjutraj ob 10.30 pristanišče v Linzu. Množica ljudstva ju je navdušeno pozdravljala, ko sta se peljala po bogato okrašenih ulicah. Admiral Horthy je obiskal nemško ladj »Alberich«, ob 11 pa se je poslovil od pokrajinskega voditelja Eigruberja, državnega podtajnika Kaltenbrunnerja in zastopnikov oblasti, narodnosocialistične stranke. Nato se je vkrcal na ladj »Sofija«, ki je ob 11 zapustila Linz v spremstvu nemške ladje »Alberich«. Na parnik »Schubert«, ki je spremljal obe ladji, se je vkrcalo nemško častno spremstvo. Velike množice ljudstva so pozdravljale visoka madžarska gosta v vseh mestih, skozi katera sta se peljala.

## 4. septembra od 13. do 18. ure

# VSI V POSTOJNSKO JAMO

## VELIKA PODZEMSKA VESELICA

Prijave se sprejemajo do 31. avgusta pri vseh biljetarnah PUTNIKA v Sloveniji.

Pojasnila: ENIT, Petra Kociča 6, Beograd in vsi ostali potniški in prometni biroji.

## Dva mladeniča izginila

### Najbrže sta našla smrt v valovih Drave

N. ribor, 28. avgusta. Danes je prišla vsa obupana na policijsko straznico tkalka Terezija Resman, stanujoča na Koroški cesti 41 ter prijavila, da se je njen 19letni sin Josip podal v soboto popoldne v Kaferjevo kopališče kopat ter se še do danes ni vrnil domov. Upravičen je sum, da se mu je kaj pripetilo, posebno še, ker so njegovo obleko našli v kabini kopališča. Naknadno je še izvedela, da se je njen sin v družbi 18letnega brezposelnega natakarija Artura Jana, stanujočega na Koroški

cesti 81, peljal s sandolino po Dravi proti Melju. Ker se tudi Jan še ni vrnil k svojem in je bila najdena tudi njegova obleka v kabini omenjenega kopališča, se sumi, da sta oba mlada športnika postala žrtev Drave. Najbrže sta pri št. Petru, kjer je Drava zelo deroča, zšla v vrtince, kjer se je čolnček prevrnil, oba mladeniča pa sta utonila. Čolnček je modro pobarvan. Zadržni so videli oba mladeniča v bližini broda v Melju.

## Sv. oče o Katoliški akciji in plemenskem vprašanju

Castel Gandolfo, 28. avgusta. AA. (Havas.) Sv. oče Pij XI. je sprejel zastopstvo katoliške akcije iz Reimsa in Brescie. Ob tej priliki je imel sv. oče govor, v katerem je omenil gotove nedavne razprave o plemenskem vprašanju. Dejal je, da nimajo prav tisti, ki so trdili, da se je katoliška Cerkev ob tej priliki vmešavala v neko vprašanje, ki je izven delokroga njenih nalog in interesov. Glede tega vprašanja, je dejal sv. oče, obstoji tudi gotov globoko človečanski vi-

dik, pri katerem katoliška vera in njen npravi nauk ne moreta biti brezbržna. Zatem je sv. oče dejal, da daje Cerkev odkrito, brez kakršnegakoli prikrivanja navodila za versko življenje svojih vernikov. V tem duhu je sveta stolica vselej opominjala katoliško akcijo, da pri svojem delu nikdar ne prestopi meje čisto verske delavnosti, in more se reči, da se katoliška akcija nikjer ni v bistvu pregrešila proti tem navodilom.

## Grozne izgube rdečih na Ebru

Burgos, 28. avgusta. AA. (Havas.) »Radional« uradno poroča izgube republikanske vojske od začetka bojev ob reki Ebro do danes. Po tem poročilu je bilo 10.039 mrtvih in ranjenih, 10.504 ujetih, 4500 pa jih je pobegnilo. Vseh ekupaj torej nad 31.000.

Bojišče pri reki Ebro, 28. avgusta. AA. Posebni Havasov dopisnik poroča: Kljub lakoničnemu tonu, v katerem je sestavljeno uradno poročilo, dvajajo ob reki Ebro siloviti boji. Bojne operacije so zavzele tak obseg, da je ta spopad treba smatrati za največjega, kar jih je bilo v teku španske državljanske vojne. Nacionalisti počasi, a neprestano prodirajo. Na Sjeri de Pandolsa so prodreli včeraj nacionalistične čete za en kilometer naprej, danes zjutraj pa so spet začele z napadi.

Solamanea, 28. avgusta. AA. (DNB.) Uradno poročilo nacionalističnih čet trdi, da so nacionalisti odbili republikanske napade ob reki Ebro. Nacionalisti uspešno nadaljujejo z ofenzivo ter so sovražniku prizadejali težke izgube. Tudi na estramadurskem bojišču se jim je posrečilo odbiti republikanske napade, kljub temu, da so republikanci na tem odseku dobili znatna ojačenja. Rdeča vojska je tu izgubila tri tanke. V roke nacionalistov je padlo tudi večje število ujetnikov.

Solamanea, 28. avgusta. AA. Sinočnje uradno poročilo nacionalističnega vrhovnega poveljstva pravi, da so nacionalisti odbili napad republikancev pri Castellonu. Poročilo dalje pravi, da še

vedno traja nacionalistična ofenziva ob reki Ebro, kjer so nacionalistični oddelki zavzeli nekaj važnih postojank ter ujeli večje število sovražnikov. Na Estramaduri so Francovi oddelki odbili sovražne napade ter uničili tri sovjetske tanke. Nacionalistične pomorske sile so zelo poškodovale neko sovražno vojno ladj.

Zaragoza, 28. avgusta. AA. (Stefani.) Boji ob reki Ebro so dosegli svoj vrhunec. Nacionalisti so pomaknili nekoliko naprej svoje artilerijske postojanke tako, da njihovi topovi in strojne mo-rej obstreljevati nekatere važne postojanke rdečih čet na levi obali Ebra. Istočasno nadaljujejo s prodiranjem čete generala Sanchezja na južnem odseku tega bojišča proti Lioni de los Terones. Te čete so že docela zavladale nad bogato rudno pokrajino Santa Quinteria. Napadi rdečih čet na odseku Fuhara so bili že v samem začetku odbiti.

Burgos, 27. avg. AA. Havas: Nacionalistična radijska postaja je objavila poročilo, v katerem pravi, da se bitka ob reki Ebro nadaljuje in da so nacionalistične čete zavzele važne postojanke. Število jetnikov se je dvignilo nad 14.000. — Na estramadurski fronti so bili sovražni napadi odbiti. Vestli republikancev, da so sestrelili 30 sovražnih letal, niso resnične. Letalske bitke sploh ni bilo, ker je republikansko letalstvo mnogo slabše od našega.

### Japonska ofenziva

Tokio, 27. avgusta. AA. (DNB.) Zjutraj se je začel splošni napad japonskih čet na Hanku. Japonske čete so zasedle več strateško važnih postojank in so prisilile kitajske čete, da so se umaknile zapadno od Pjančja. Istočasno prodirajo japonski oddelki severno od Jangčja v smeri proti Lusanju in oddol proti jugozapadu.

Tokio, 27. avgusta. AA. (DNB.) Japonski oddelki so prodreli južno od Kiukijanga do zahodnega brega jezera Rojanga in ogrožajo utrjene kitajske postojanke na okoliških vrhovih.

Sanghaj, 27. avgusta. b. Vojni dopisniki z obeh strani poročajo o borbah na reki Jangce. Borbe trajajo sedaj južno od Kiungjanga, kjer se uporabljajo vse vrste orožja. Japonci pošiljajo stalno nove kontingente svojih čet v borbo. Japoncem se je posrečilo prodreti tudi do Jun Canga, kjer so zasedli strateško važno postojanko Mahuling na železniški progi med Kuingjangom in Nančangom. Japonci poročajo, da so v borbah ob jezeru Pojan Kitajci izgubili 17.000 moč. Prav tako Japonci napredujejo tudi severno od reke Jangce, kjer so zavzeli več manjših vasi in jih takoj do temelja porušili.

Tokio, 27. avgusta. AA. (Havas.) Agencija Domei objavlja, da je pri zadnji ploplavi v Kobeju izginilo 262 oseb, utonilo jih je 118, 267 pa jih je bilo ranjenih.

## Letalska nesreča v Švici

### 4 letala so se zrušila

Bern, 28. avgusta. AA. (Havas.) O hudi letalski nesreči v Švici so se zvedele tele podrobnosti: Švicarska letala so letela v višini okoli 2000 m nad Kantonom Schwyz, ko je v trenutku nastala gosta megla. Vseh pet letal se je tedaj obrnilo v nasprotno smer v namenom, da se vrnejo na letališče v Dubendürfu. Pri tem manevriranju pa so se tri letala zalekla ob pečine v Mutthalu ter se zrušila po strmini. Šest članov posadke, ki so po večini častniki, je bilo na mestu mrtvih. Četrto letalo se je zaleklo v podnožje Druzenberg ter se takoj vžgalo. Posadka s tega letala kapetan Bickler, vojaški letalski konstruktor in en poročnik so dobili hude opekline ter so jih prepeljali v bolnišnico v Einsidelu. Le petemu letalu se je posrečilo vrniti se v svoje oporišče. Oddelek kantonske policije s 15 letalci-dijaki je bil takoj poslan na kraj nesreče.

### Trenja v Franciji

Pariz, 28. avgusta. AA. (Havas.) Pri nadaljnjem delu predstavništva levičarskih strank je nastal zadovoljiv preobrat, zaradi česar je možno računati s tem, da se bodo napetosti, ki so vladale ves teden med levičarskimi strankami zaradi govora ministrskega predsednika Daladierja in zaradi rekonstrukcije vlade, poleg. Vincent Auriol je v imenu socialistov stavil nov predlog resolucije, ki je po vsebini mnogo bolj zmernen od prvotnega socialističnega predloga. Predsednik radikalno socialističnega poslanskega kluba Chichery je izjavil, da se radikalni socialisti ne morejo opredeliti z ozirom na ta načrt brez predhodnih navodil strankinega voditelja. Chichery pa se ves večer ni posrečilo najti po telefonu ministrskega predsednika Daladierja, da bi ga zaprosil za nova navodila. Zaradi tega je na svojo odgovornost in v duhu prejšnjih splošnih navodil voditelja stranke predlagal še nekatere spremembe in dopolnila, ki jih zahtevajo radikalni socialisti. Predlagal je, da je treba v resoluciji jasno naglasiti, da mora vlada imeti proste roke glede vprašanja prilagoditve zakonskih določb o 40 urnem delovnem tednu v sedanjih razmerah.

Zatem je bila seja za nekaj časa prekinjena. Med odmorom radikalni socialisti spet niso mogli najti po telefonu ministrskega predsednika Daladierja. Zaradi tega so dali pri nadaljevanju seje svoj pristanek na prve tri točke osnutka resolucije Vincenta Auriola. V teh treh točkah se ugovarja: 1. da se levičarske stranke strinjajo s tem, da je treba obdržati sedanjo vladno večino, 2. da se izrazi zaupanje, da bo vlada spoštovala sedanjo socialno zakonodajo kot celoto in 3. da se prizna upravičenost vladnega stališča, da se mora v interesu varnosti države in njenega gospodarstva povečati proizvodnja. Nasprotno pa so radikalni socialisti izjavili, da brez izrečne soglasnosti voditelja stranke ne morejo pristati na one točke načrta te resolucije, v katerih je govora o morebitni ukinitvi predpisov o 40 urnem delovnem tednu.

### Minister Cvetković v Zagrebu

Zagreb, 28. avgusta. AA. Včeraj zjutraj je prispel v Zagreb minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković. Odsel je najprej na banko upravo, kjer ga je pozdravil vršilec dolžnosti bana savske banovine Stanoje Mihalčič, nato pa se je odpeljal v bolnišnico usmiljenih sester, kjer je obiskal bolnega nadškofa dr. Alojzija Stepinca. Izrazil mu je željo, da bi čimprej ozdravel.

To priliko je minister Dragiša Cvetković uporabil tudi v ta namen, da je pregledal bolnišnico in njeno ureditev.

Ob 12 je minister Cvetković prispel v prostore Jugorasa, kjer ga je pozdravil predsednik Stjepan Soš s svojimi sodelavci, Srečkom Kulundžijem, Evgenom Vidakovičem in nekaterimi drugimi. Ko je večje število delavcev zvedelo, da se njihov voditelj mudi v Zagrebu, so ga sli hitro pozdravili. Izrazili so mu dobrodošlico ter mu želeli popolnega ozdravljenja. Na konferenci Jugorasa je dal navodila o ustanovitvi pokojninskega zavoda za uslužbence na ozemlju savske banovine. Za zaupnika je bil imenovan Hanžeković, ki se je tudi udeležil te konference, ter dobil potrebna navodila, po katerih se bo v najkrajšem času ustanovil pokojninski fond. Minister Cvetković je dalje sprejel tudi generalnega ravnatelja SUZOR-ja Matijašiča, popoldne pa predsednika zagrebske občine dr. Pečiča.

Minister Cvetković se je odpeljal v SUZOR, nato na borzo dela ter sprejel Miloša Teslića, znanega industrijalca iz Siska. Ob obeh so v prostorih JRZ pristočno pozdravili ministri člani JRZ na čelu s predsednikom Milom Miškulinom. Zatem je bila konfe-

renca JRZ, na kateri je minister Cvetković seznanil člane JRZ z delom kraljevske vlade. Pod noč je minister obiskal še nekatere zdravstvene ustanove v Zagrebu, zvečer pa je odpotoval v Belgrad.

### Lansbury v Belgradu

Belgrad, 27. avg. m. Vodja angleške laburistične stranke George Lansbury je dospel danes popoldne v Belgrad z ladjjo iz Turn Severina. Prepel je bil v Sofiji in Bukareštu. Kljub temu, da ni bilo oficijelne sprejema, so ga pozdravili v pristanišču višji uradniki zunanega ministrstva in zastopnik mestne občine belgrajske, osebje angleškega poslanstva v Belgradu, člani angleške kolonije in člani ameriško-angleškega kluba. Po sprejemu v pristanišču je odšel Lansbury v hotel »Srpski kralj«, kjer se je v izjavi, ki jo je dal časnikarjem, jako pohvalno izrazil o solunski pogodbi in posebno o uspehu blejske konference Male zveze.

### Bolgarski delavci na obisku v Belgradu

Belgrad, 28. avgusta. AA. Danes ob 11 popoldne je v veliki dvorani glavnega odbora Jugorasa sprejel minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković 250 delavcev in delavk bolgarske delavske zveze, ki jih vodi predsednik kooperativnega gibanja Stevan Hadžijev z generalnim tajnikom Georgijem Bečevom in strokovnim tajnikom Djokom Dikišinjevim in nekaterimi drugimi. Sprejema se je udeležil tudi glavni odbor Jugorasa na čelu s predsednikom dr. Djordjem Pešićem in velikim številom delavstva včlanjenega v Jugorasa. Bolgarski delavci in delavke so ministra Cvetkovića viharno pozdravili. Nato je pevsko društvo Bratstvo zapelo himno Jugorasa, ki so jo navzočni navdušeno sprejeli. Minister Cvetković je imel zatem daljši govor, v katerem je pozdravil bolgarske delavce ter jim zaželel dobrodošlico. Poudaril je tudi potrebo po čim tesnejšem in bratskem sodelovanju bolgarskih in jugoslovanskih delavcev. Njegov govor so navzočni sprejeli z vzkliki: »Živelo bratstvo!«, »Živela sloga!«, »Živela Jugoslavija!«. Nocoj bo priredil v belgarskem domu minister Cvetković velik banket bolgarskim gosmom. Udeležil se ga bo tudi sam.

### Uspeh naših jahačev na konjskih dirkah v Nemčiji

Belgrad, 27. avg. AA. Na 14. mednarodnem jahalnem turnirju v Aachnu v Nemčiji je sodelovalo 17 narodov s približno 600 konji. Tekme, ki so imele naziv »Boj narodov«, so gledali ministri in drugi visoki nemški funkcionarji, gledalcev je bilo pa več ko 30.000. Jugoslovansko točko — jahalno kvadriljo — so izvajali jahači državne šole iz Kutjeva na 16 belih lipicanskih žrebcih. Dosegli so odličan uspeh in želi splošno odobravanje vseh gledalcev. Naše zastopstvo je tekmovalo tudi pri vožnji z dvovprego in je zmagal naš zastopnik Milivoje Sekulić, upravnik postaje v Kutjevu. Na drugem mestu je bil major Stein iz konjeniške šole v Hannoveru, na tretjem mestu Aachenčan Arnold Dedan, na četrtem pa madžarski polkovnik Sandtner. Pri vožnji s štirivprego je prvi prispel na cilj Milivoje Sekulić, drugi pa Sandtner. Pri peterovpregi je prispel prvi Milivoje Sekulić.

### V nedeljo, 4. septembra v Kočevje na Slovenski dan!

# Žalost koroških Slovencev

ob smrti voditelja župnika Vinka Poljanca

V srca koroških Slovencev je legla globoka žalost kakor že tolikokrat, ko so njihovi voditelji in borec šli v trpljenje ali jim jih je iztrgala smrt. Usoda našega naroda preko Karavank je s svojimi voditelji, učitelji in branitelji, in to so zlasti duhovniki tesno povezana. Pače voditelj in zaščitnik in narodno telo je izpostavljeno novim nevarnostim in ranam.

V najtežji zgodovini našega naroda na Koroškem, pričeni s preganjanji v vojnih letih preko plebiscita in poplenskite dobe do letošnjega zgodovinskega leta, leta velikih sprememb, bo med slavnimi imeni narodnih borec-mučenikov nedvomno najzarnije blestelo ime velikega narodnega moža — škocijanskega župnika Vinka Poljanca. V povojnih letih so nas Karavanke često le preveč ločile od tihga in trpečega, a vkljub vsemu hudemu vendar neupogljivega in sveže vitalnega narodnega življenja slovenskih koroških rojakov. Vprav spričo te prerabe komunikacije z ločenim narodnim organizmom na Koroškem je ime in veličina za slovenski narodni razvoj na Koroškem toli zaslužnega moža rajnega g. župnika Vinka Poljanca dokaj premalo znana.

Župnik Vinko Poljanec ni bil sicer rojen Korošec, marveč so ga rodile Slovenske gorice zelene Štajerske (pri Sv. Urbanu pri Ptuj u. 1876), toda svojo najlepšo mladost in delovno moško dobo je posvetil slovenski domovini na Koroškem. Po odlično dovršeni gimnaziji v Ptuj in Celju je nadebudni in nadarjeni Poljanec stopil v celovško bogoslovno semenišče, kjer je sploh tedaj študiral več odličnih štajerskih mladeničev, kot n. pr. pisatelj msgr. Fr. Ks. Meško, mariborski stolni dekan dr. Fr. Cukala, sedanjí g. prošt v Tinja na Koroškem Anton Benetec in še drugi. V celovško semenišče so štajerski bogoslovci prinesli veliko življenja, zlasti so poživili celovški bogoslovski pevski zbor, pri čemer se je zlasti odlikoval izborni pevec — mladi V. Poljanec. Po dovršenih bogoslovskih študijah je g. Poljanec bil v Celovcu posvečen za duhovnika in nastavljen za kaplana severno od Celovca na versko in narodno zelo težavni fari pri Sv. Juriju na Vinogradih. Mož kakor je bil goreči in inteligentni Poljanec je bil poljožavje več kot kos. Tukaj se je pričel že pripravljati za nadaljnje študije (doktorat), pa je kajkmalu odšel moral pohiteti doli h Klopinkemu jezeru v škocijan bolehnemu župniku Ledvinki na pomoč. Bilo je to leta 1900. Velika zaposlenost v dušnem pastirstvu, ki je odselej vse stonelo na njegovih ramah, ter tudi intenzivno poseganje v sociopolitična vprašanja, s katerimi se je V. Poljanec že v bogoslovju skrbno bavil, mu je onemogočilo nadaljni študij. Za vse goreči dušni pastir škocijanski (najprej provizor, potem pa kaplan) je rajni V. Poljanec l. 1908 v istem škocijanu bil imenovan za župnika. 38 let bivanja v enem kraju in 30 župnikovanja na isti fari — čez nekaj tednov bi obhajal tridesetletnico — ga je tako tesno spojila s koroškim ljudstvom, da je temu ljudstvu bil ne samo neustrašen branitelj, marveč tudi pravi sočutni oče. Sovražniki slovenskega imena so dobro vedeli, da je v škocijanu najmočnejši steber slovenstva, mož, za katerim gre narod, in so si vsak čas dokaj prizadejali, da bi zrušili ta steber. Njegovo plodovito prosvetno delo in pogumna, neustrašena, da, kar samozavestna slovenska narodna zavest je župniku Poljancu kot še neštetim drugim slovenskim duhovnikom na Koroškem med svetovno vojno prinašala veliko trpljenja, preiskav, preganjanja in grdega ravnanja. Še huje je bilo ob prevratu in plebiscitu, ko se je vse razbežalo in so župniku Poljancu nastavljeni na prsi samokres. Toda škocijanski župnik je neupogljivo vztrajal in vzdrljal. Še več. On je v tisti najtežji dobi koroških Slovencev po plebiscitu prvi začel skupaj klicati maloštevilne ostale. Ustanovil je politično slovensko društvo ter kot slovenski narodni poslanec od l. 1921 do 1927 reševal, kar se je rešiti dalo. Za poslansko službo je prevzel enako važni mesti predsednika Slovenske prosvetne zveze ter svetnika Kmečke zbornice. In v teh službah je župnik V. Poljanec po lastni izjavi imel okoli 600 do 700 shodov in zborovanj s kar najlepšimi uspehi. Od Pliberka v Podjuni do Smohorja v Zili, od Sel pod Košto do Dječ pod Sinjo planino, vse je premočnokrat prehodil in povsod ognjevit govoril. Kot sin kmečke grude, kot izvrsten poznavalec slovenske, koroške duše je rajni škocijanski župnik bil neprekosljiv ljudski govornik krasne, klene, bogate besede. Zdej je bil odločno borben, zdej zopet nežen. Tu stopa pred oči oče kot resoben in razumen gospodarstvenik, tam pred žene matere s čustvojočim razume-

vanjem, hkrati pa jih resno opozarjač na njih poslanstvo v katoliški, slovenski družini. Ob vsem tem pa je škocijanski gospod znal svoje govore prečudno in tako izvržno zabeliti z doviti, da se je ljudstvo od srca zradovalo. Uprav s svojim sočnim humorjem in resnobo prevdarnega politika je škocijanski gospod župnik uklonil vsakogar. Pred političnimi nasprotniki je rajni V. Poljanec užival ugled. Neštetokrat je izjavil, da spoštuje nemški narod, cení nemški jezik, se zaveda, da se je slovenska kultura v mnogočem gradila ob nemški, a ne more dovoliti, da bi se slovenskemu narodu in njegovi govorici krátilo to, za kar ima po naravnem pravu pravico; do slovenskega šolstva, narodnega združevanja samostojnega kulturnega razvoja in uveljavljenja v državnem organizmu.

Kakor je rajni škocijanski župnik V. Poljanec kot narodni poslanec in predsednik Slovenske prosvetne zveze ter svetnik Kmečke zbornice slovenskemu narodu na Koroškem branil, čuval in pridobil politične, gospodarske socialne in kulturne pravice, tako pa je se tudi kot goreči dušni pastir in vzgojitelj vsega žrtvoval za verski podvig koroških Slovencev. Njegov dušnopastirski vpliv je segal tudi preko lastne fare. Saj je on za prenovo verskega življenja na Koroškem soustanavljal nekatere tako lepo se razvijajoče domove duhovnih vaj, n. pr. v Tinja skupaj z g. proštom Benetkom ali na Selih pod Košto z g. župnikom Vautijem. Kjerkoli je bilo potreba, je rad dobro katoliško stvar podprl moralno in gnotno. Na verskih shodih je na moč navduševal in bodril verno slovensko ljudstvo. Še pred desetimi dnevi je dejal, milo zroč s svoje bolniške postelje: »Pa saj se nisem zadnjih pet let sploh nič politično udeleževal, samo na kakem vserkem shodu sem spregovoril zbranemu ljudstvu. Apostolska skrb za duše ga je gnala, da je za versko vzpodbudo porabil sleherni priložnost in možnost. Kakor na prižnici, tako je tudi v zasebnem življenju posameznikov znal večje ljudi naravnati k Bogu, in sicer je v tem oziru posvečal enako skrb domačinom kot letoviščarjem, ki v poletnih mesecih obiskujejo idilično Klopinko jezero. Njegove jedrnat, nazorne, posebej za letoviščarje prikojene nemške pridige so vsi z največjim zanimanjem poslušali.

Ne smemo pozabiti še ene odlične lastnosti rajnega škocijanskega župnika V. Poljanca in to je njegova velika ljubezen do mladine. Kakor panj ti je včasih bilo polno škocijansko župnišče. Temu so gospodje dali ta list, onemu ono glasilo za ateja in mamu, ta zopet je v župnišču dobil velik kos kruha, drugi zopet je prišel po katekizem, itd. Seveda so škocijanski gospod vedno tudi kaj zraven povedali, pa tako, da je Miheju ali Rezi kar sree igralo od veselja. In kakor so škocijanskemu gospodu bili dragi ti naši froci, tako pa je škocijansko župnišče bilo vsekdar odprt dom vseh potujočih katoliških študentov. S prav posebno skrbjo se je rajni g. V. Poljanec zavzemal za tiste, ki se vzgajajo in pripravljajo za visoke cilje, za službo domovini in cerkvi. Marsikateri dijak ali bogoslovec je pod njegovim gostinjskim krovom doživel vsa radodarna gostoljubje toli šaljivega škocijanskega gospoda.

In tega gospoda, ki je vedno imel odprto srce in odprte roke za vse potrebe koroške slovenske domovine in matere sv. Cerkve ni več med živimi. Kar se je po znanih marčnih dogodkih sredi meseca maja zopet vrnil v svojo župnijo, prej tako čili mož ni bil več sposoben za delo. Moči so nagloma pešale, življenje je dogorevalo kot sveča in je dogorelo kot žrtev pred narodom in Bogom. Gospod župnik je odpustil in je šel k svojemu Gospodu Bogu, kjer ne bo pozabil svoje domovine. Naj tudi domovina ne pozabi na svojega velikega moža! Njegova duša naj počiva v miru!

Pogreb rajnega bo v ponedeljek (29. avg.) v škocijanu v Poljani ob 9. uri.

## † Valentin Zwitter

Zapustil nas je mož, borec in trpin. Ni tožil, ko mu je neprijazna usoda zadajala udarec za udarec. Vrznan je stopal skozi življenje, neustrašen in vedno trdno odločen, da se zoperstavi silam, ki so ga neusmiljeno preganjale in mučile. In sedaj se je zrušil pod težo bremena, ki mu ga je naložilo življenje v teku šest desetletij.

Valentin Zwitter se je rodil 1878 v Zahomcu v ugledni Abujevi hiši. Kot mlad fant je odšel po svetu — na Tirolskem in v Italiji se je učil mlekarkstva — dokler ni l. 1906 vzel v št. Jakobu v Rožu v najem Slovenski narodni dom. Tedaj je bil župnik Ražun tam duša slovenskega kultur-

nega življenja in mladi Valentin je postal njegov vestni sodelavec. Poleg obrata v št. Jakobu je odprl še lastno mlekarjo v Beljaku, kjer se je shajala tedanja slovenska beljaska družba in kovala načrte za delo med narodom.

Potem je prišel prvi udarec: zbolela je mlada žena v otroški postelji, napadla jo je jetika in mu jo iztrgala. Potem so sledili vedno težji udarci: Najprej ga je zapustila hčerka Ljudmila kot sestra Avgusta v najlepšem cvetu mladosti. Sin Zdravko je dokončal svoje študije in se vrnil domov kot mlad doktor političnih ved. Velike nade je stavila slovenska koroška družnica v tega fanta z živo fantazijo, velikim idealizmom in globokim duhovnim življenjem. In končno je oče s ponosom gledal nanj. Zdravko je obel in pol leta po svoji promociji odšel za svojo sestro Ljudmilo. Letos pa je sledila po isti poti še druga sestra — Marica. To je samo skop oris težke poti tega moža, ki se je vse življenje boril s sovražno usodo, sprejemal dostojanstveno njene udarce in se vedno znova uporabljal. Ostal je borec do konca. Blag mu pokoj! (Koroški Slovencec.)

## Drobne iz Koroške

Nemški otroški vrtec v Borovljah. Kakor drugod na južnem Koroškem, so ustanovili nemški otroški vrtec tudi v Poljubelju, kjer se nahaja v poslopju tamošnjega šole. Šolski razredi so se premestili pred par leti v Borovlje, v hiši so nastanjeni obč. reveži in ena soba je sedaj na razpolago za otroški vrtec.

S Hodiš. Tujcev-letoviščarjev je v Hodišah in okolici veliko. Poleg starih znancev iz Dunaja, so tokrat prišli tudi novi iz stare države. Ob jezeru se je utaborila tudi državna mladina HJ, katere čete korakajo vsak dan z udarjajočo godbo skozi vas. — Dolgo je že, odkar smo izgubili našega priljubljenega gospoda župnika. Mnogokrat ugrabimo, zakaj so nas morali zapustiti in kam so odšli. Težko že pričakujemo dneva, ko jih bomo mogli pozdraviti zopet v naši sredi. Upanja na svidenje še nismo izgubili. Bog daj, da bi ne bilo zastoj naše čakanje!

## Primorske vesti

### Nove orgle v Spodnji Idriji

K staroslavni fari v Spodnji Idriji so na smaren privrle velike množice od blizu in daleč, tako da je bilo ljudstva vsaj za eno cerkev še na pokopališču. Ta dan so se namreč prvič oglasile nove orgle, ki jih je blagoslovil msgr. dr. Mirko Brumat, kolavdiral pa ljubljanski kanonik dr. Fr. Kimovec. Dopoldne je pri prelatski maši krasno in navduševalno govoril stolni kanonik dr. Brumat, popoldne pa je množici razložil skrivnosti orgel dr. Kimovec. Orgle, ki jih je izdelala tvrdka Valičev v Gorici, imajo 20 spremenov in stanejo 38.000 lir; kolavdirator jih je pohvalil. Potem je bil dekanjski shod Marijinih družb. Prodekan g. Janko Zagar je v krasnem govoru orisal dolžnosti in apostolsko delo Marijinih družb. Mogočno ljudsko petje je povzdignilo ljubko petje. Zupljanom spodnjeidrijske fare pa vsa čast in po-žrtvovalnemu župniku vsa zahvala, da si je cerkev mogla omisliti tako lepe orgle.

### Predpisi za prodajo gob

Ker se je pripetilo, da so lani in letos prodajali pokvarjene gobe, ki so jih celo tihotapili iz Jugoslavije, so policije in zdravstvene nadzorne oblasti izdale stroge predpise glede prodaje. Odslej se smejo gobe prodajati samo na javnem trgu, tako da je mogoče takoj ugotoviti, v kakšnem stanju se nahajajo. Preden pa prodajalec postavi gobe na prodaj, jih mora pregledati posebna zdravstvena komisija, ki pregled potrdi s posebnim potrdilom, ki ga mora prodajalec kupcu pokazati. Prodajanje gob izven javnega trga bo strogo kaznovano, ker predstavlja veliko nevarnost za zdravje.

### Otrok se je do smrti pobil

Iz Solkana pišejo, da se je tamkaj smrtno ponesrečila 4 letna deklica Nela Kofoljeva, ki je spodrsnila na stopnicah in tako nesrečno padla na tla, da je ubogemu otroku počila lobanja. Deklece je obležalo v nezvesti na vzhodni stopnišču. Ko so jo prepeljali v bolnišnico, so zdravniki sicer poskušali na vse načine, da otroku rešijo življenje, toda ves trud je bil zaman in je otrok dne 23. avgusta podlegel poškodbam. Hudo prizadetim staršem izrekamo na tem mestu iskreno sožalje!

### Okrađen

Izidor Piščanec je iz Trsta napravil izlet v Gorico. Star 60 let in zrasel v postenju, ni vedel, da se je svet hudo skvaril. Hodil je po Gorici in si ogledoval zanimivosti mesta. Toda na postaji ga je dohitela nesreča. V valovanju množic, ki so prihajale in odhajale, se niti zavedel ni, da so mu žepari odpieli zlato verigo, mu vzeli uro iz žepa in mu pobrali denarnico s 400 lirami. Pritožil se je sicer pri policiji, kjer so takoj začeli s iskanjem tatu, toda na izid ni počakal, marveč se je ves razočaran vrnil nazaj v svoj Trst.

### Velika tatvina

Iz Idrije poročajo o veliki tatvini, katere žrtev je postal tamošnji posestnik Tomaž Tratnik. Tatovi so ponoči vdrl v njegovo stanovanjsko hišo, kjer so našli majhen zavojček, v katerem je Tratnik hranil 7000 lir ter dve hranilni knjižici, glaseči se na 20.000 lir, pokojninsko knjižico in zavarovalno polico. Neznani tolovaji so vse to pobrali in neopaženo odšli iz hiše. Ko je Tratnik drugo jutro opazil tatvino, je ves nesrečen pribežal na orožniško postajo in pripovedoval o svoji nesreči. Orožništvo je stvar zelo odločno v roke in po

kratkem času se je že izvedelo, da je bil aretiran neki 69 let stari Franc Šuligoj, doma iz Idrije, proti kateremu se je nakopilo toliko sumov, da je on okradel Tratnika. da so ga prepeljali v sodne zapore in da so proti njemu dvignili obtožnico. Do sedaj pa ukradenega denarja in vrednostnih papirjev še niso našli. Tratnik je ob vse prihranke.

### Hrbtenico si je zlomil

V zelo nevarnem stanju so pripeljali v gorško bolnišnico nekega 32 letnega Franca Štepančiča, ki je med delom postal žrtev življenjsko nevarne nesreče. Pobrali so ga nezvestnega in so zdravniki ugotovili, da mu je zlomljena hrbtnica. V bolnišnici izjavljajo, da je malo upanja, da bi mu mogli ohraniti življenje, čeprav so ga z uspehom operirali.

### S svetilnika je padel in se ubil

Iz Trsta nam šele sedaj poročajo o smrtni nesreči, ki je zadela tamošnjega Slovenca Alberta Svetino, elektromonterja po poklicu in spoštovanega od vseh, ki so ga poznali. Svetina je popravljal električno razsvetljavo na uličnem svetilniku, pa mu je spodrsnilo in je padel na tla, kjer je obležal brez zavesti. Zasebni avtomobil se je takoj ustavil in nesrečnika, ki je še dihal, z največjo naglico prepeljal v bolnišnico. Ko so ga hoteli dvigniti z avtomobila, so ugotovili, da je že mrtev.

### Pod vlak je prišla

Iz Trsta pišejo, da je vlak, ki vozi po progi v Istro, pri železniškem prehodu pri sv. Mariji Magdaleni zadeli v 72 letno Terezo Kocijanovo, ko je gnala živino na pašo. Vlak je kravo, ki jo je vodila, takoj usmrtil, staro pa je z veliko silo vrgel ob stran, kjer je nezvestna obležala. Starika ima hude rane na glavi. V bolnišnici so ugotovili tudi pretes močanov in dajejo malo upanja, da ji bodo mogli rešiti življenje.

### Drobne iz Julijske krajine

V Slovencu v Brdih pri Gorici je bral prvo sv. mašo Izidor Koderman, brat volčanskega župnika Lojzeta Kodermana.

Utonil je petletni sinček Ivanček Jereb, ko je hodil po ozki brvi in mu je po nesreči spodletelo, tako da je padel v vodo.

V Gorici je policija javila učitelju Antonu Rutarju, da je zanj policijsko nadzorstvo ukinjeno.

Z drevesa je padla 37 letna stara Roza Gerbec iz Izole ter si pri tem zlomila hrbtnico in dobila druge nevarne poškodbe, tako da ni upanja, da bi okrevala.

Na posledicah opeklin je v bolnišnici umrla 25 let stara Marija Alt, rojena Kozina, doma v Medani. Po nesreči je padla na ognjišče med kuho.

V Trstu je konj podrl na tla 72 letno Josipino Volk in jo tako poškodoval, da so jo prepeljali na zdravljenje v bolnišnico.

V Vojeniku je umrla Regina Sirkova v starosti 71 let. Bila je vdova po znanem slovenskem posestniku Ivanu Kristančiču. Naj v miru počiva!

Tržaški listi poročajo, da se je Nikolaj Kosmač, doma iz Boršta, vrnil z robove. Kosmač je bil obsojen na 25 let robije, kjer pa je nevarno zbolel in je bil zaradi tega postavljen na svobodo.

Neprekinjeno zadnjikrat!  
**Poslednji vlak iz Madrida**  
Kino Matica ob 16, 19.15 in 21.15

## FOTOAMATER

### Splošna razstava fotografije in filma

Da, priznati moramo: mednarodne razstave umetnostne fotografije v Ljubljani so se — navzlic mnogoštevilnim oviram, nagromadile deloma v naših skromnih razmerah, deloma v vladajočih mednarodnih prilikah, ki so takšnim prireditvam vse prej kot naklonjene — s pridom afirmirale in si zagotovile svoj sloves doma in v inozemstvu. Najbolji dokaz za pravilnost te trditve je vsekakor III. mednarodna razstava umetnostne fotografije, ki bo otvorjena ta teden v okviru vsesenske razstave ljubljanskega velesejma in ki je privabila letos tolikšno število domačih in tujih razstavljavcev, da jo smemo glede višine udeležbe brez pomisleka vzporediti z največjimi sličnimi razstavami po svetu. Toda ne samo po udeležbi: že bežen pregled razstavnega kataloga zadostuje za ugotovitev, da je zastopana na letošnji razstavi vsa elita inozemskih prominentov in da je razstava tudi v pogledu kakovosti razstavljenih del uspeša kar najboljša. 31 dežel je registriranih v katalogu in 449 inozemskih in 82 domačih avtorjev je predložilo skupno 1889 slik. Nekatere države so se udeležile razstave uradno po svojih zvezah, med njimi Češkoslovaška, Nemčija, Madžarska in Italija, druge pa deloma po svojih najmočnejših klubih s posebno številnim zastopstvom Poljakov, Francozov, Dancov in Američanov, ali pa neoficijno po večjih skupinah posameznikov.

Ce pomislimo, kako skrbno je pretehtana vsaka slika že doma, preden dobi svoje odobrenje od zveze za udeležbo na razstavah v inozemstvu, potem si lahko predstavljamo, da je poslala vsaka od navedenih držav le takšna dela, ki predstavljajo najboljšo od tega, kar ustvarjajo njihovi amaterji. Da je izbrala žirija iz te kopice skrbno tehtanih slik le 608 del, dokazuje dovolj nazorno, da bodo vsela na razstavi le tehnično in motivno neoporečna dela, ki bodo predvsem najboljša šola vsem ljubiteljem fotografije, obenem pa nudila vsem obiskovalcem nekaj ur duševnega užitka in tihga razvedrila. Posebno zanimiva bo za vsa-

kega primerjava razstavljenih del posameznih narodov, kajti nastanek vsake umetnine, pa naj bo to v obliki umetnosti ali v fotografiji, je tesno povezan z deželo in ljudstvom, s pokrajino, običaji in vsem okoliem, ki se odraža po svojih posebnostih tudi v umetnostnem ustvarjanju različnih narodov. Če so do nedavnih časov skušali nekateri prominenti siloma preko teh naravnih vezí ustvarjati umetnine po neki neosebni mednarodni šabloni in maniri, je to danes hvala Bogu drugače in fotografiji le v korist. Ta preobrat se kaže v fotografijah zbornikov posameznih narodov, še bolj določno in vidno pa na mednarodnih razstavah, ki nudijo možnost pregleda celotne svetovne produkcije. Dokumentiran bo tudi na ljubljanski internacionali.

Ljubljanski fotoklub, ki je razstavo organiziral, je založil ob tej priložnosti reprezentativen razstveni katalog, ki je zamišljen obenem kot drugi zbornik slovenske fotografije in prinaša zaradi tega reprodukcije 20 izbranih del slovenskih organiziranih amaterjev. Ker so naklade takšnih del zaradi visokih stroškov običajno bolj majhne, bo postal katalog kmalu rdkost in vabljiv predmet za bibliofile.

Kot važno posebnost moramo omeniti, da je pridružil prireditelj mednarodni fotografski razstavi tudi splošno razstavo fotografije in filma, ki bo zastopala dva velika velesejska paviljona M in N, dočim bo slikovna razstava nameščena v paviljonu J. Ta razstava, čeprav ustvarjena iz naših skromnih razmer z lastnimi sredstvi prireditelja in s podporo velesejske uprave, se lahko ponaša, da ji do sedaj ni bilo slične niti po zamisli, niti po obsegu izvedbe na evropskem vzhodu. Pred leti je bila takšna razstava v Nemčiji (Kamera), seveda v še večjem stilu, toda je bila organizirana ob sodelovanju neprimerno močnejših fotografskih organizacij, državnih institucij in s podporo države in vseh nemških fotografskih veleindustrij. Čeprav tuje fotografske industrije, ki tudi pri nas vzdržujejo številna zastopstva, po

večini niso čutile moralne dolžnosti, da bi podprle to eminentno kulturno in propagandno prireditve njihovih odjemalcev slovenskih fotoamaterjev, je po prizadevanju vseh sodelavcev uspel tudi ta oddelek preko pričakovanja in bo nazorno pokazal vse važnejše panoge javnega udeleževanja, ki si jih brez fotografije niti misliti ne moremo. Preko 2.500 fotografij bo viselo in ilustriralo razne panoge fotografije že sedaj na tej razstavi, ki jo je pa po izjavi prireditelja smatrati le kot nekakšno pripravo za slično razstavo, ki jo bo organiziral leta 1941 v mnogo večjem obsegu za desetletnico obstoja kluba in stoletnico Puharjevega izuma.

Veliki in nazorni grafikon, ki jih je izdelal klubov član Menart, bodo seznanili obiskovalce predvsem z razmerami v naših fotoamaterskih organizacijah, z njihovimi podrobnim delom med štirimi stenami klubskih prostorov in v javnosti. Pokazali bodo, kako skromno je število fotoamaterskih organizacij v Sloveniji in da je slonelo do sedaj vse delo za napredek fotoamaterstva skoraj izključno na ramah ljubljanskega fotokluba. Posebni oddelki so posvečeni znanstveni, reklamni, reportažni in športni fotografiji ter fotografiji iz področja tehnike in tujskoprometne propagande. Ves material so dali na razpolago tudi za te oddelke člani ljubljanskega fotokluba ter s tem dokazali, da ne trošijo svojih tvornih sil le za umetnostno fotografijo, temveč da gojijo z enako vneto in temeljitostjo tudi vse ostale fotografske panoge. Zanimivost zase bodo primeri snemanja z nevidnimi infrardečimi in rentgenskimi žarki, kako jih je mogoče s pridom uporabiti ne samo v znanstveni, temveč tudi v amaterski fotografiji. Marsikomu bo novost, ki je še ni videl, fotogrametrični oddelek, ki bo prikazoval, kako se uporablja fotografsko snemanje za napravo zemljevidov.

V tujskoprometnem oddelku bo zanimiva razstava Putnika iz Ljubljane in Maribora ob priložnosti zadnjega natečaja. V razstavi fotografske industrije, kjer razstavlja prvič pri nas tudi mlada češka fotografska industrija, bo posebno zanimiva Philippsova kolekcija raznih svetil in znanstvene fotografske aparature, razstavljeni bodo pa tudi najrazličnejši fotografski aparati in pripomočki, ki se jih poslužuje pri svojem delu moderni fotograf.

Obsežna bo razstava razglednic, še obsežnejša pa razstava fotografske strokovne literature z vsemi važnejšimi fotografskimi revijami in publikacijami. Marsikdo se bo ustavil pri tem oddelku in nehoti napravil primerno tuje strokovne literature z našo literaturo. Tudi ta bo zastopana, toda jo bo treba dobro poiskati v njeni preveliki skromnosti, saj niti ene strokovne revije nimamo. Razen zbornika slovenske fotografije, ki ga je izdal ljubljanski fotoklub v samozaložbi z velikimi žrtvami, nimamo nobene kolekcije del slovenskih fotoamaterjev. Kdor si bo ogledal inozemske publikacije, ki silno radi prebijejo to, kar ustvarjajo naši amaterji, bo videl tudi to, koliko je objavljenih slovenskih del in člankov v tujini in kako vzorno lepa bi bila lahko naša domača strokovna revija. Morda pridemo kdaj tudi do te!

Razstava bi ne bila popolna, če se je ne bi udeležila tudi tiskarska podjetja, ki so s fotografijo najbolj povezana ter bodo nazorno prikazovali vse številne procese, v katerih se tiskarska umetnost pri tisku ilustracij, slik, prospektov in knjig poslužuje fotografije.

To bi bil površen pregled obsežne razstave, ki bo nameščena v treh velesejskih paviljoni in bo največja razstava letošnje jeanske velesejske prireditve. Ze ta pregled priča o ogromnem delu, ki so ga opravili prireditelji z vso neosebno, tem bolj ker ne bo vezan dostop na te razstavne prostore z nobeno posebno vstopnino. Tako bo razstava še bolj temeljito opravila svojo nalogo: propagando za najmlajšo med umetnostmi — za črnbelo umetnost!

Med razstavo bo v Ljubljani tudi prvi kongres slovenskih fotoamaterjev, ki ga je sklical ljubljanski fotoklub za 11. september in ki bo razpravljal o vseh važnejših problemih, tičočih se slovenskega fotoamaterskega gibanja.

### Kongres

slovenskih fotoamaterjev bo v Ljubljani 11. sept. Fotoklub Ljubljana poziva vse amaterje, ki se nameravajo tega kongresa udeležiti, da nemudoma prijavijo na tajništvo ORFIF, Ljubljana, Velesejem, sebe in spremstvo, da jim pripravi čim cenejše in udobnejše bivanje v Ljubljani.

# Nedeljski sport

## Plavalne tekme

Viktorija : Ilirija 63 : 46

Oblačno in deževno vreme je k zanimivemu plavalnemu dvoboju med dvema odličnima članoma jadranske plavalne lige, SK Ilirijo in Viktorijo s Sušaka, utegnilo privabiti le dobrih 400 ljudi. Srečanje je bilo po športni rivalni plati zanimivo predvsem iz razloga, ker bi z izdatnejšo zmago Viktorija stopila na čelo pretendantov za naslov letošnjega zmagovalca v tekmovalju za jadranski pokal. Doslej je bila na pogled Tristina že skoraj povsem zanesljiv končni zmagovalec — z današnjo krepko zmago pa si je ustvarila odlična Viktorija vprav sijajno šanso za osvojitve tega častnega in ponosnega naslova.

Tekmovanje se je pričelo z nepotrebno četrturmo zamudo, za katero so — po neklih informacijah — krivi domačini. Spočetka je deževalo — in v hladnem vremenu so bili seveda na slabšem tekmovalci sušaške Viktorije, ki so vajeni vročine, pred mrazom pa si ne znajo bog ve kako pomagati. Precej je bilo zlasti na štartu šklepetanja in drgetanja, voda ni bila videti prav nič vabljiva. Ko pa so se plavalci zmogli, je šlo vse v redu kakor druge krat. Kljub dežju in kljub za ta čas izredno hladnemu vremenu so bili postavljeni izborni rezultati, med katerimi je bilo celo nekaj državnih rekordov. Zadnje dni so na Iliriji sploh kar zaporedoma padali državni rekord — to pol zares in pravilno — ne tako kakor zadnjič o priliki državnega juniorskega prvenstva v Novem Sadu, kjer je bila progla vsaj malo krajša kot je veljala.

Sporod je šel lepo kakor po »žnorce«, ne tekmovalci ne žirija se niso obotavljali ter razpravljali; mraz je priganjal k naglici.

Najprej je bilo na vrsti tekmovalje na 400 m prosto za gospode. Iz neznanega razloga za Ilirijo skrajna ni nastopil četrti tekmovalac, šele čez lep čas se je v vodo pognal njegov namestnik. Takoj skrajna sta prevzela vso »inicijativo« oba Sušačana, ki sta plavala zelo lepo. Izborjen je bil zlasti Defilipis, ki jo je rezal tako urno, da so mnogi že pri šestem obratu začeli resno »čakati« na nov državni rekord. In državni rekord je res »omagal«. Defilipisov čas je zelo lep!

**Tehnični rezultat:**

**400 m prosto gospodje:** 1. Defilipis (V) 5,15,9 (nov državni rekord); 2. Strucelj (V) 5,37; 3. Skapin (I) 6,58; 4. Hudnik (I) 9,50,7; (Hudnik je šele pozn »vekočile« za četrtlega, zato je tudi njegov rezultat tak). **Točke:** Viktorija 8, Ilirija 3.

Na 100 m hrbtno je izborna Čehoslovakinja Smollikova, zdaj članica sušaške Viktorije, tudi postavila svoj čas, ki je boljši od jugoslovanskega rekorda. Rekord bo priznan, čim bo Smollikova dobila jugoslovansko državljanstvo. Plavala je zelo lepo ter je s svojim dobro izdelanim slogom predstavljala poseben razred.

**Rezultati: 100 m hrbtno dame:** 1) Smollikova (Viktorija) 1,24,4 (nov jugoslovanski rekord, ki bo veljaven v smislu prej razloženega); 2) Finc (Ilirija), 1,32,9; 3) Wimmer (Viktorija) 1,36,5; 4) Bradač (Ilirija) 1,37,1. **Točke:** Viktorija 15, Ilirija 7. — Nekdanja naša izborna plavalica Wimmerjeva je precej nazadovala.

Že vnaprej je bilo jasno, kdo bo zmagal v tekmovalju na 200 m prsno. Toda Tone Cerer je bil danes nekoliko utrujen in ni mogel dati vsega iz sebe — pa tudi hotel ni, kar se je opazilo najbolj, ko je še nekaj pičlih metrov pred ciljem plaval v Grkiničevi višini, proti res prav zadnjim Grkiničevim poskusom za zmago nad renomiranim plavalcem evropskega slovesa, pa je Cerer napel od sile trdno struno: z dvema, tremi zamahi se je kakor morski lev zakadil k betonu in je zmagal. Ta Tonetova »zavlačevalna« taktika je bila od sile muhasta; občinstvo je navijalo živce tako, da se je proti koncu že začelo bati za zmago tega našega velikega aduta. Zmaga, hipna, iztisnjena kakor za šalo iz poslednjega, prvič resno »stopnjevanega« napora, pa je množico pošteno navdušila.

**Tehnični rezultat na 200 m prsno za gospode:** 1) Cerer (Ilirija) 3,04; 2) Grkinič (Viktorija) 3,04,8; 3) Hribar (Ilirija) 3,05,3; 4) Kohn (Viktorija) 3,12,5. Iz rezultatov se vidi, da je Cerer danes prav za prav pošteno »zabušaval«.

**Točke:** Viktorija 19, Ilirija 14.

Izborna juniorka sušaške Viktorije (ki ima v resnici odlično damsko ekipo) Krmpotičeva se je pokazala z najugodnejše strani. Podoba je, da v njej do- rašča velika sila v jugoslovanskem ženskem plavalnem športu. Na 100 m prosto za dame je zmagala v odličnem »sprintu« ter postavila nov državni rekord! Smollikova na tej progi ni toliko doma, plavala pa je kljub temu prav dobro in tudi postavila dober čas. Obe Ilirijanki sta se placirali na 3. in 4. mesto ter sta precej zaostali. Točka ni prinesla velike borbe, saj sta bili že skrajna Sušačanki favoritinji.

**Rezultati na 100 m prosto za dame:** 1) Krmpotičeva (Viktorija) 1,15,5 (nov državni rekord); 2) Smolik (Viktorija) 1,17,6; 3) Kerzan (Ilirija) 1,21,6; 4) Finc (Ilirija) 1,22,8. — **Točke:** Viktorija 27, Ilirija 17.

Stari pomorščak Drašo je danes dokazal, da so se presneto ušeli tisti, ki so mu prerokovali »ugodni zaton« delinskih sposobnosti. Že v tej točki, posebno pa še v plavanju na 200 m prosto v štafeti, kjer je plaval boljše od državnega rekorda, je pokazal, da pri nas še dolgo ne bo imel resnega konkurenta. Zmagal je z lahkoto. Oba Viktorijaša mu niti za hip nista bila nevarna. Plasilara pa sta se na 2. in 3. mesto in to zanesljivo.

**Rezultati plavanja na 100 m prosto za gospode:** 1. Wilfan (Ilirija) 1,01,6; 2. Stoker (Viktorija) 1,03,8; 3. Mini (Viktorija) 1,05,4; 4. Cerer (Ilirija) 1,07,8. — **Točke:** Viktorija 32, Ilirija 23. Tod se je že jasno pokazalo, da ima Viktorija šanso za prav lepo zmago.

Mlada ilirska plavalica Wernerjeva je naša najboljša moč v plavanju na 100 m prsno za dame. Toda tudi ona je čehoslovaska državljanka in bodo njeni rezultati — vrhunski — priznani prav tako šele, ko bo dobila jugoslovansko državljanstvo. Brez truda je danes zmagala v tej disciplini.

**Rezultati plavanja na 100 m prsno za dame:** 1. Werner (Ilirija) 1,35,2; 2. Borsič (Viktorija) 1,37,4; 3. Martin (Ilirija) 1,40,2; 4. Wimmer (Viktorija) 1,47. — **Točke:** Viktorija 36, Ilirija 30. Šest točk razlike — jasno je bilo, da se je zmaga naklonila Sušačanom že definitivno. Šlo je samo za to, s kakšno razliko bodo Viktorijci zmagali.

Po tej točki so se pomerili med seboj ilirski juniorji in sicer na 100 m prosto. Zmagal je nadarjeni Hudnik v času 1,13,8.

Na 100 m hrbtno Wilfan ni nastopil, zato je zadeva postala plen Sušačanov. Zmagal je Marčeta (Viktorija) v slabem času 1,17,1.

**Rezultat plavanja na 100 m hrtno za gospode:** 1. inž. Marčeta (Viktorija) 1,17,1; 2. Schell (Ilirija) 1,18,8; 3. Negovetič (Viktorija) 1,19,4; 4. Pestevšek (Ilirija) 1,19,8. — **Točke:** Viktorija 43, Ilirija 34. Že je bilo razlike devet točk.

Skoki s trimetske deske so bili seveda absolutna domena Zihierlova.

Priključil se mu je Pribovšek, daleč zadaj pa je seveda ostal Strcaj, ki mu manjka prava šola, poleg tega pa tudi telesno ni razvit tako, da bi mogel uspešno učinkovati z izvedbo. Na Sušaku so mu sodniki po vsem videzu dajali mnogo preveč točk. Zdi se nam, na nima šans za skakalca boljšega razreda.

Obvezni in poljubni skoki so dali — seštet — sledeče tehnične rezultate:

1. Zihierl (Ilirija) 57,46 točk.
2. Pribovšek (Ilirija) 43,77 točk.
3. Strcaj (Viktorija) 23,60 točk.

Neki »dovtipnik« je dejal, da bi vesten »skol-

## ČSR : Jugoslavija 3 : 1 (2 : 0)

Zagreb, 28. avgusta. b. Danes je bila odigrana v Zagrebu med reprezentanco Čehoslovaške in reprezentanco Jugoslavije lepa tekma, ki se je končala z izidom 3:1 (2:0) za Čehoslovaško.

Tekma se je začela z naglim startom Jugoslavije, ki je v prvi minuti dovedla do Burkertovega govora. Po deseti minuti izredno ostre in hitre igre, v kateri so Jugoslavlani bili v premoči, so prevzeli iniciativo gostje in gledalci so naglo opazili, da imajo pred seboj odlično čehoslovaško moštvo, ki ga obramba domačih ne bo mogla zadržati. V 20. minuti je Dubec pazil Bradača, kako se pripravljala, da udari žogo. Ni mu več mogel preprečiti udara, kajti v tistem trenutku je žoga že, kakor bi jo izstrelil iz topa, potresla mrežo domačinov. V 40. minuti je Šipoš še enkrat krasno dovedel žogo do erte in jo dal Antolkoviču, ki pa je zamudil krasno priliko in je žogo poslal mimo vrat. V isti minuti je dal Bisan drugi gol ter se je prvi polčas končal z 2:0 za Čehoslovaško.

V drugem polčasu je bila slika približno ista. Sijajno sta igrala Šipoš in Glaser. V 11. minuti je Glaser še enkrat odlično ubranil Boučkovno žogo. V istem trenutku pa je Šipoš potegnil tudi svojo četo naprej ter je po krasni kombinaciji poslal žogo pod prečko v mrežo nasprotnika. Šipoš je pokazal, da je mnogo boljši od svojih tovarišev. Dolgo časa je bila spet Jugoslavija po zaslugi Šipoša v ofenzivi, toda v 25. minuti Seneki iz velike gneče pošlje žogo v mrežo iz dvajset metrov daljave ter doseže 3:1 za Čehoslovaško. Ofenziva domačih je trajala še dalje, vendar pa ni spremenila končnega izida.

**Praga : Zagreb 3 : 2**

Praga, 28. avgusta. b. Istočasno kot v Zagrebu, Rigi in Belgradu je bila danes tudi v Pragi tekma med reprezentancama Prage in Zagreba. Zma-

## Nedeljski nogometni spored

je v Ljubljani »zabil v tla« prihuljeni dežek. Že dopoldne niso za Kolinsko tovarno ne pribe ne igralci utegnili priti do računa. Tekma je bila odpravljena. V dežju ljudje ne hodijo radi na nogometne tekme, ki so »zgojle« prijateljske. Če ne bo denarja (to se pravi, ljudi) si misli klubski blaginjak: »Čemu bi preganjali fante brez potrebe?« Zares je bila pa »sploš« povrh še komarjeva nedelja, ki je Ljubljance izveljela v Šiško na bob in flanke, najgorečnejše pa kvečjemu na Ilirijo k plavalnemu dvoboju med domačini in sušaškimi klubom.

## Mariborske kolesarske dirke

**Lep uspeh Maratoncev**

Maribor, 28. avgusta.

SK Železničar je priredil popoldne medklub- ske kolesarske dirke na svojem stadionu ob Tržaški cesti. Praga je merila 450 m in je bila na novo pripravi- la za dirke. Za dirko so bili prijavljeni tudi dirkači iz Ljubljane in drugih mest, vendar pa niso nastopili. Dirka je bila zelo dobro organizirana po načelniku klubske sekcije SK Železničarja in podveznem tehničnem referentu Glaviču in je prinesla sledeče izide:

**Dirka juniorjev, 10 krogov:** 1. Sodce Karel (M) 6,39,4; 2. Mozman Oskar (Z) 6,40,3; 3. Lampe Slavko (M) 6,41; 4. Rozman Alojzij (Z) 6,46; 6. Tavčar Ivan (M) 6,50.

**Glavna dirka, 20 krogov, za seniorje in juni- orje:** 1. Rozman Stefan (Z) 16,5,3; 2. Sodce Karel 16,6,2; 3. Rozman Oskar 16,6,4; 4. Sojč Ivan (Ljubljana) 16,7; 5. Lampe Slavko 16,8.

**Dirka ciljev, 25 krogov:** Tukaj se je ocenjeval vsak peti krog kot cilj. Prvi je dobil za vsako zmago po 6 točk, zadnjih pet krogov pa se je šlo dvojno. 1. Rozman Stefan 36 točk v času 20,36,8; 2. Sodce Karel 28 točk v času 20,48; 3. Rozman Oskar 24 točk v času 20,48,3; 4. Lampe Slavko 17 točk v času 20,48,4; 5. Sojč Ivan 15 točk v času 20,49,1.

**Handicap dirka, 10 krogov:** 1. Rozman Alojz 6,39; 2. Sojč Ivan 6,31; 3. Lampe Slavko 6,38; 4. Rozman Oskar 6,42; 5. Sodce Karel 6,45; Rozman Stefan je zaradi padca odstopil.

**Tolajirna dirka, 15 krogov:** 1. Lampe Slavko 6,49,1; 2. Sojč Ivan 6,50; 3. Rozman Alojz 6,51; 4. Tavčar Ivan 6,59.

Dirka je potekla brezhibno in brez protestov ter večjih nezd. Po končani dirki je načelnik nogometne sekcije SK Železničarja Stajnbihler razdelil zmagovalcem lepa darila in kolajne.

**Latvija : ČSR 1 : 0**

Riga, 28. avgusta. b. V Rigi je bila tekma med Latvijo in Čehoslovaško, ki se je končala z 2:1 (1:0) za Latvijo.

maštere uvrstil Zihierla na univerzo, Pribovška bi obdaril z maturo, Strcaju pa bi s sprejemnim izpitom odprl vstop v prvi gimnazijski razred. Dejstvo je, da naši bratje zlepa še ne bodo — kakor kaže — dobili dobrih skakalcev.

Štafete so bile posebna oblast Sušačanov.

Na 4 krat 50 m prosto za dame so zmagale odlične Sušačanke, na 4 krat 200 m za gospode pa so zmagali prav dobri Sušačani. Sušačanke so že skrajja odločile srečanje v svoj prid ter zmagale na koncu s precejšnjo razliko v metrih in seveda tudi v času.

**Rezultat štafete 4×50 m prosto za dame:** 1) Viktorija (Smolik, Kalpič, Radmanovič, Krmpotič) 2,19,3 (nov državni rekord. Rekord so danes »deževali« — kakor vidite — prav tako kakor dež. Čas je izborni! — 2) Ilirija (Kerzan, Binder, Bradač, Finc) 2,26. **Točke:** Viktorija 63, Ilirija 40.

Tudi štafeto gospodov na 4×200 m so odločili, skorajda že v prvem »teku«, v svoj prid Sušačani. Mini je prišel na cilj daleč pred Shellom, Potočnjak je razliko še rahlo povečal. Ne Cerer, ne Wilfan nista utegnila rešiti izgubljenega, dasi sta oba dokaj zmanjšala naskok.

**Rezultat štafete na 4×200 m za gospode:** 1) Viktorija (Mini Potočnjak, Strucelj, Defilipis) v času 9,46,5; 2) Ilirija (Shell, Mihalek, Cerer, Wilfan) v času 10,19,6. **Točke:** Viktorija 63, Ilirija 46.

V štafeti je Wilfan na 200 m prosto plaval v času, ki je boljši od dosedanjega jugoslovanskega rekorda. Njegov čas je bil 2,22,2.

Dvoboj je torej končal z visoko zmago sušaške Viktorije, ki si je priborila 63, Ilirija pa 46 točk. Sledil je waterpolo, kjer so Sušačani porazili Ilirijo s 6:1.

gala je Praga s 3:2. Gostje so bili v drugi polovici boljši kakor domačini.

**Praga : Belgrad 1 : 0**

Belgrad, 28. avgusta.

Istočasno s tekmo med našo državno reprezentanco in čehoslovaško državno reprezentanco v Zagrebu, ki se je končala s 3:1 v korist čehoslovaške državne reprezentance, je bila na igrišču Jugoslavije medmestna tekma med gornjima predstavnikoma. V moštvo Belgrada so manjkali najboljši igralci, ki so nastopili v Zagrebu, prav tako pa so manjkali tudi v moštvo mesta Prage najboljši igralci, ki so tekmovali v Zagrebu. Zaradi tega današnja tekma ni bila najboljša. Praški igralci so bili mnogo boljši od Belgradčanov. Njih moštvo je ostrejšje, igra mnogo bolj natančno ter je visoko nadkrililo igralce belgrajske reprezentance. Zlasti so Čehi pokazali zelo točno igro z glavo in so bile vse visoke žoge njihov plen. Moštvo Belgrada je nastopilo prvič s Slovincem Lahom, ki je bil najboljši igralec na splošno presenečenje. Lah je igral v napadu. Zelo slabo pa je danes igral sicer dobri Tomašević, ki je kriv, da Belgradčani niso dali nobenega gola. Edini gol za Čebe je padel po krivdi vratarja Jaspića v 25. minuti prvega polčasa. Vratar je sicer žogo ujel, toda jo je ponovno izpustil, kar je levo krilo izkoristilo in jo potisnilo v mrežo. V drugem polčasu je imel Belgrad več možnosti, da popravi rezultat, toda zaradi slabe igre napad ni mogel izkoristiti neštelihi ugodnih prilik. Zmaga Čehov je z ozirom na celotni potek igre zaslužena. Sodil je zelo dobro belgrajski sodnik Mika Popović. Današnji tekmi v Belgradu je prisostvoval tudi minister za telesno vzgojo dr. Buč v spremstvu načelnika Aračiča in referentov ministrstva.

## Celjski šport

ŽELEZNIČAR : OLIMP 1 : 1 (1 : 0)

Celje, 28. avgusta.

Danes popoldne sta na olimpijskem igrišču v Gaberju odigrala imenovana kluba prijateljsko tekmo. Gostje, ki so bili tehnično boljši, so zlasti v drugi polovici stilihi domačine, toda do višjega rezultata ni prišlo radi izredne poštvovalnosti domačih.

**ISSK MARIBOR : ATLETIKI (Celje) 6 : 3 (6 : 1).**

Maribor, 28. avgusta.

SK Maribor je izkoristil zadnji termin pred začetkom prvenstva ter je povabil v goste Atletike iz Celja. Pod vodstvom sodnika Bizjaka in pred kakimi 300 gledalci se je v prvem polčasu razvila zelo napeta in hitra borba, v kateri je novo sestavljeni napad Maribora odlično zaigral. Nova pridobitev Varl je lepo povezal igro in našel med soigralci dovolj razumevanja. Pri tej koristni igri se je rodilo tudi šest zasluženih in lepih golov, katerih strelci so bili Varl (3), Tičar (2) in Pliberšek (1). Druga polovica igre pa ni bila niti senca prve. Maribor je spel začel v prehuda podajanja žoge in tudi ni več igral z voljo. Atletiki so poštvovalno igrali in iz vseh prostih strelcev s šestnajstmetrskega prostora dosegli dva gola. Le njihov prvi gol v prvem polčasu je bil lep in je padel po krasni oddaji žoge z desnega krila. Glavna odlika gostov je bila izredna poštvovalnost. Na polju so večkrat pokazali tudi prav lepe poteze, le strelcev nimajo.

Pred tekmo se je odigrala tekma med kombiniranim moštvom Maribora in Rapidom, ki se je končala z 2:0 (1:0) za Mariborčane. Sodil je g. Nemec.

## Zanimiva razstava na Barju

Na Barju, v šoli, je bila prirejena danes zelo zanimiva razstava, ki je pokazala velik in lep napredek Ljubljanskega barja. Marljiva barjanska podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva je priredila tekmovalno razstavo zelenjave, evetja in tudi sadja, pridelkov Ljubljanskega barja. Za uspešno razstavo so se potrudili gg. Anton Zajc z Jurčkove poti, Jevce iz Črne vasi, podpredsednik in šolski upravitelj Grčar, tajnik te podružnice. Prostorna šolska dvorana je bila polna razstavljenih izdelkov. K današnji otvoritvi se je zbralo mnogo občinstva, ki je prihitelo kljub slabemu vremenu tako iz mesta kakor z Barja samega. Razstava je pokazala, da je Barje že danes zmogljivo, da krije vso potrebo Ljubljane po zelenjavi, ter da bo že treba pričeti misliti na izvoz in na povečanje konzuma zelenjave. Urejeno, oziroma rešeno je tudi že vprašanje vrst in so že ugotovljene zelenjadne vrste, ki najbolj uspevajo na Barju.

Razstavo je otvoril referent za sadjarstvo in vrtnarstvo na banski upravi g. Kafoj, za njim pa je govoril kmetijski referent mestne občine inž. Leustek, ki je sporočil pozdrave g. župana in zagotovil izredno naklonjenost g. župana Barjanom.

Sestavljena je bila nato ocenjevalna komisija pod predsedstvom upravitelja mestne vrtnarije g. Lapa. Komisija je ocenila razstavljene pridelke ter razdelila članom podružnice in barjan- skim posestnikom prav lepe nagrade.

## Proslave 20 letnice Jugoslavije

Dne 28. avgusta so bile proslave 20 letnice Jugoslavije v naslednjih župnijah:

Crmelj (govoril poslanec dr. Koce). — Dragatuš (govoril poslanec dr. Koce). Čemšenik (govoril poslanec Kersnik). — St. Gotard (govoril poslanec Kersnik). — Smartno v Tuhinju (župan Strcin). — Križe pri Trzinu (govoril Pirih Vlado). — Predvor (govoril Pengal). — Gorče (govoril Pengal). — Smartno pri Kranju (govoril dr. Erman). — Zapoge (govoril Brodar). — Krško (govoril dr. Jesenko). — Skoecan (govoril Tomazin). — Bučja (govoril Česnovar). — Tržišče (govoril Likar). — Kolovrat (govoril Puš). — Medija-Izlake (govoril Puš). — Zagorje ob Savi (govoril Puš). — Zalna (govoril Kozarnik). — Brezovica (govoril Stare). — St. Jošt (govoril Snoj). — Stari trg pri Rakeku (govoril dr. Kamušič). — Babno polje (govoril dr. Kamušič). — Rakek (govoril Strah Fr.). — Rovte nad Logatecem (govoril Milan Finc). — Gor. Logatec (govoril Milan Finc). — Ajdovec (govoril dr. Uršič). — Toplice (govoril dr. Uršič). — Mirna peč (govoril Jevnik). — St. Peter (govoril dr. Ceferin). — Vavta vas (govoril Brule). — Kro-pa (govoril Peršuh). — Ovišje (govoril Peršuh). — Črni vrh nad Polhovim gradcem (govoril Debeljak Franc). — Selea (govoril Sitar). — Ribnica (govoril Kremžar). — Kočevska Reka (govoril Skuli). — Sodražica (govoril Skuli). — Sv. Duh nad Krškim (govoril Tomazin).

Proslave so torej bile v 38 župnijah.

## Električni tok ga je ubil

V Vrbi, rojstni vasi pesnika Prešerna, župnija Breznica na Gorenjskem, si je včeraj okrog pol- dneva tamkajšnji 33 letni posestnik Viktor Ribnikar dal opravka pri električni napeljavi. Hotel je menda prenesti električno luč v svinjak, da bi mu svetila ponoči, ker je pričakoval da bo svinja imela mladice. Pri svojem delu pa je po nesreči prišel v stik z električno žico, v kateri je bil tok, močan 220 voltov. Električni tok je Ribnikarja na mestu ubil. Na pomoč prihiteli ljudje so ga sicer z umetnim dihanjem skušali obuditi, pa je bilo vse zastonj. Ribnikar zapušča dva mala otoka.

## 4. septembra vsi na proslavo 20 letnice Jugoslavije v Kamniku!

## Deževna nedelja

Ljubljana, 28. avgusta.

S poletjem je menda sedaj konec. Izletniki, ki so se pripravljali za danes na odhod v planine ali kam drugam, so se skoraj vsi ustrašili, ko so zjutraj videli, da neusmiljeno lije z neba. De- ževati je pričelo na vse zgodaj zjutraj, lilo pa je skoraj do opoldne, rosilo pa je še pozneje. Kopalna sezona, ki je letos itak bila zelo pokvarjena zaradi pogostega dežja, je zaključena. Zdi se, da bo letos jesen nastopila zelo hitro. V petek in v soboto, oziroma v noči na nedeljo, so letele nad Ljubljano velike in

ŠTEVILNE JATE ZERJAVOV.

ki so najboljši znanilci jeseni. Letošnji let žerjavov iz severnih krajev v Afriko je zelo zgoden. Ljubljanci, ki niso vedeli, kaj pomenja oštro žvižganje in sikanje v zraku, so se začudeno ozirali proti nebu.

Kriminalna kronika je bila danes zelo pičla. Policija je aretirala le nekaj običajnih svojih stalnih »gostov«, sicer pa je bila nedelja zelo mirna.

Nevaren padec z lestve. Zelo huda nesreča se je pripetila 64 letnemu mizarskemu pomočniku Matiji Antončiču iz Podmilščakev ulice 43. Opoldne je plezal po lestvi na podstrešje, pri tem pa je izgubil ravnotežje ter padel kakšne 3 metre globoko. Na tleh je oblašal nezavestno. Poklican je bil reševalni avto, ki je Antončiča prepeljal v bolnišnico. Zdravniki so ugotovili nevaren pretres možganov.

Z vročo kavo se je polila. Danes ob pol 10 dopoldne se je v Samovi ulici ponesrečila 13 letna Marija Masnakova, hči natakarice. Nase je zrla skodelo vroče kave. Dobila je hude opekline po hrbtu.

Padec s kolesa. V Prešernovi ulici je davil ob 2,30 padel s kolesa 35 letni dnevničar davnega urada Vinko Loboda. Poškodovan se je po vsem telesu. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

## Mariborski drobiž

Maribor, 28. avgusta.

Bosanci med seboj! Danes ponoči se je zatekel po pomoč k policijskemu stražniku 34 letni meh- anik Besir Bašić ter prijavil, da ga je 27 letni trg. pomočnik Emir lič brez povoda napadel pred neko gostilno v Vetrinjski ulici ter z nekim trdim predmetom udaril po glavi ter mu povzročil pre- cejšnjo rano, iz katere je močno krvavel. lič se zagovarja, da ga je Bašić prvi napadel in mu gro- zil s samokresom ter je svoje dejanje izvršil v silobranu in ga parkrat udaril z roko. Policijska prijava pravi, da sta bila oba precej vinjena.

Smrtna kosa. V sanatoriju je umrl v starosti 41 let trgovec Jakob Seifried. V bolnišnici pa sta umrla 34 letna sluškinja Katarina Šišnjak in 37- letni voznik Delavske pekarnice Franc Sedič. Lahka jim zemljica!

Maše srake. Na škodo mesarja in gostilničarja Paternuša Valentina iz Dravograda je ukradel 10 letni učenec 3. razreda ljudske šole J. L. kolo znamke Fuch, vredno 800 din. Ker se fant ni znal voziti, je peljal kolo kaka 2 kilometra ter ga v Ključah pri Dravogradu skril v drvarnico neke tamošnje gostilne. Istočasno pa je fant iz skednja gostilne, kjer je skril kolo, ukradel staro kolo, vredno 300 din, ter ga peljal proti Dravogradu in izročil svojima mlajšima bratoma, 9 letnemu Mi- roslovu in 8 letnemu Gvidonu. Po izjavi očeta ka- kor sosedov so vsi trije fantje, čeprav še tako mladi, že tako pokvarjeni in delajo staršem velike preglavice. Starejši fant, čeravno komaj 10 let star, se še ni vrnil domov ter se še vedno neke potika.

Pod avto in pod kolo. Včeraj sta se pripetili v Mariboru dve hudi nesreči. V Vetrinjski ulici je povozil neke kolesar 9 letnega Ivana Zupančiča iz Mlinske ulice ter mu zlomil nogo. — Ob 4 zjutraj se je peljala s kolesom 45 letna soproga železničarja Terezija Bajda na delo v tovarno. Pod železniškim prelazom v Tattenbachovi ulici se je za- letela v osebni avto, katerega ni videla, ker je imela pred sebo